

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Laurea Living lab -toimintamallin koulutusviennin markkinakartoitus

Jantunen, Jenna
Kuparinen, Mari

2017 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Laurea Living lab -toimintamallin
koulutusviennin markkinakartoitus

Jantunen Jenna
Kuparinen Mari
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Lokakuu, 2017

Jantunen Jenna, Kuparinen Mari

Laurea Living lab -toimintamallin koulutusviennin markkinakartoitus

Vuosi 2017 Sivumäärä 56

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Laurea-ammattikorkeakoulun Living lab -toimintamallin mahdollisuudet menestyä kansainvälisillä markkinoilla. Tavoitteena oli selvittää kansainvälisten yhteistyökorkeakoulujen suhtautumista Laurean Living lab -toimintamallin tyyppiseen opiskelumalliin ja tuottaa tietoa, joka voisi edesauttaa koulutusviennin markkinointia. Lisäksi tavoitteena oli saada rajattua varteenotettavia kohderyhmiä maantieteellisen sijainnin mukaan potentiaalisiksi markkinakohteiksi.

Opinnäytetyön aihe valikoitui tekijöille heidän henkilökohtaisesta kiinnostuksesta kansainvälisiin markkinoihin ja koulutukseen. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Laurea-ammattikorkeakoulun TKI-yksikkö (Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yksikkö), joka vastaa Laurean koulutusviennin toteutuksesta.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostuu Living lab -toimintamalliin, koulutusviennin, markkinakartoitukseen sekä tutkimusmenetelmiin liittyvästä kirjallisuudesta, artikkeleista, sähköisistä julkaisuista ja muista saatavilla olleista lähteistä.

Kyselyn toteutustavaksi valittiin määrällinen eli kvantitatiivinen kysely suuren vastaajamäärän vuoksi. Kyselylomakkeen muodoksi valikoitui informoitu kysely. Opinnäytetyön kyselylomake oli strukturoitu kyselylomake. Kyselyn väittämiä mitattiin Likert-asteikon avulla ja analysoitiin ristiintaulukointia apuna käyttäen. Lomakkeessa kysymykset mittasivat erilaisten Living lab -toimintamallissa käytettävien koulutustapojen oletettua hyötyä opetuksen laadulle ja arvolle.

Kysely lähetettiin vastaajille sähköisesti maantieteellisten välimatkojen vuoksi. Yhteensä kyselyjä lähetettiin 211 kappaletta, joista vastauksia saatiin kerättyä yhteensä 49 kappaletta, jolloin vastausprosentiksi saatiin noin 23 %.

Kyselyn tulokset osoittivat, että Laurean Living lab -tyyppisellä toimintamallilla saattaisi olla erittäin hyvät edellytykset menestyä maailmalla. Yleisesti moni vastaajista toivoi Living lab -toimintamallin tyyppistä toimintaa omaan organisaatioonsa, mutta tietämys Laurean Living lab -toimintamallista oli erittäin vähäistä. Kysely osoitti, että Living lab -toimintamalli koetaan tehokkaana ja nykypäivän tarpeisiin vastaavana koulutusmallina ja nähdään mahdollisesti tulevaisuuden koulutussuuntana.

Kyselyssä kerättyjen tulosten perusteella ehdotettiin lisäämään resursseja Laurea Living lab -tietouden markkinointiin ja näkyvyyteen. Kysely osoitti, että harva yhteistyötä Laurean kanssa tekevä taho oli tietoinen Laurean Living lab -toimintamallista. Tietoutta tulisi tuoda julki erilaisilla markkinointikampanjoilla, yhteistyön lisäämisellä ja kaikkein tehokkaimpana keinona voisi toimia jalkautuminen yhteistyöopistoihin konkreettisesti ja käydä jakamassa tietoutta henkilökohtaisesti.

Asiasanat: Laurea, Living lab, markkinakartoitus, koulutusvienni, kvantitatiivinen kysely.

Jantunen Jenna, Kuparinen Mari

A Market Survey for Education export: Laurea Living lab concept

Year	2017	Pages	56
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to research the opportunities for the Living Lab model of Laurea University of Applied Sciences to succeed on the international market. The aim was to find out the opinion of the international collaborating schools about the Living Lab model and produce information that could help to market education export. In addition, another goal was to define potential target groups for marketing based on the location.

The topic of the thesis was chosen because of interest in international markets and education. The commissioner of the thesis was Laurea RDI Unit (research, development and innovation unit) who are responsible for the education export of Laurea.

The theoretical framework of the thesis consists of Living Lab operational model, education export, marketing survey and books, articles, electronic publications and other sources about research methods.

Quantitative study was chosen to be the execution method of the thesis due to its great number of participants. The form of the study was an informed survey. The survey form of the thesis was a structured questionnaire. The replies to the presented statements have been measured with Likert scale and analyzed with cross tabulation. The statements in the form measured benefits of the methods of the Living Lab model for the quality and value of teaching.

The questionnaire was sent via email with a personalized cover letter. 211 questionnaires were sent to the target group and 49 of them answered. That made the response rate 23%.

The results of the survey showed that Laurea's Living lab type approach could have very good chances for success. Generally, many of the respondents wished for Living Lab type of activities in their own organization, but the knowledge of Laurea's Living lab was very scarce. The survey showed that the Living lab operating model is perceived as an efficient and modern educational model and is seen as a potential future orientation for education.

Based on the results of the survey, it was proposed to increase the resources for the marketing and visibility of Laurea Living lab. The survey showed that only few people in the cooperation organizations were aware of Laurea's Living Lab. Information should be promoted through various marketing campaigns, enhancing co-operation. The most effective way for raising awareness of Laurea Living labs could be sending a competent team to share the knowledge personally directly in the cooperative organizations.

Keywords: Laurea, Living lag, Market survey, Education export, quantitative survey.

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Aiheen valinta ja rajaus.....	6
1.2	Tarkoitus ja tavoite.....	7
1.3	Tutkimusongelma ja opinnäytetyön rakenne.....	7
1.4	Toimeksiantaja	8
2	Living lab	9
2.1	Living labin historia	10
2.2	Living lab Laureassa	11
2.3	LbD-toimintamalli	12
3	Koulutusvienti	14
3.1	Koulutusvienti Euroopassa	15
3.2	Koulutusvienti Suomessa	15
4	Markkinakartoitus	18
4.1	Toteutusprosessi.....	19
4.2	Segmentointi	19
4.3	Tiedon kerääminen ja käsittely.....	19
4.4	Markkinakartoitus teoriasta käytäntöön tässä opinnäytetyössä	21
5	Tutkimusmenetelmä.....	22
5.1	Kvantitatiivinen tutkimus	22
5.2	Kyselylomake	23
5.3	Tutkimuksen reliabiliteetti	24
6	Kyselyn toteutus.....	25
6.1	Toteutus	26
6.2	Saatekirje.....	27
7	Kyselyn tulokset.....	27
7.1	Vastaajien taustatiedot	28
7.2	Kysymykset	30
8	Johtopäätökset ja kehitysehdotukset	43
9	Yhteenveto	46
	Lähteet	48
	Kuviot.....	51
	Liitteet.....	53

1 Johdanto

Akateeminen maailma on kokenut merkittäviä muutoksia viimeisten vuosikymmenten aikana ja muuttunut tämän myötä kansainväliseksi kilpailuksi toimialaksi, jossa menestyäkseen tulee erottua massasta, kuten muillakin aloilla. Korkeakoulut ovatkin ajautuneet tämän kilpailun myötä hyväksymään jo yritysmaailmasta tutuksi tulleita markkinointikäytänteitä. Korkeakoulujen oma persoonallinen brändi on tullut yhdeksi merkittävimmistä välineistä korkeakoulun kilpailuetua luodessa. (Chapleo 2015, 150–151.)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Laurean kansainvälisten yhteistyökorkeakoulujen suhtautumista Laurean Living lab- toimintamalliin ja tutkia mahdollisuuksia koulutusviennin markkinoilla. Kyselyn tutkimusmenetelmäksi valitsimme kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän, jonka toteutimme strukturoidun kyselylomakkeen avulla. Kysely lähetettiin vastaajille sähköisessä muodossa maantieteellisten välimatkojen vuoksi. Kyselyn väittämiä mitattiin Likert-asteikolla ja kerättyä aineistoa analysoitiin ristiintaulukointia apuna käyttäen, jotta saimme mahdollisimman kattavan analyysin. Toimintaympäristönämme toimi Laurea ammattikorkeakoulu, TKI-yksikkö, joka on Laurea tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toiminnan yksikkö sekä Laurea Living lab.

Aiheitamme käsitteleviä opinnäytetöitä on tehty useita kymmeniä jo aiemmin ja ne löytyvät Theseuksen tietokannasta. Muun muassa Living lab - toimintamallista on aiemmin kirjoittanut Sara Sarjanen (2010) opinnäytetyö nimeltään Living Lab - Discovering the Essence ja Birkitta Yli-Seppälä (2012) opinnäytetyö nimeltään Pk-yritysten toimitusjohtajien ja tutkijoiden näkemyksiä ja kokemuksia Living Lab - toiminnasta. Myös koulutusviennistä ja markkinakartoituksesta löytyy useita julkaisuja, joista mainittakoon eniten aiheeseemme sopivat Riikka Vanhasen (2016) Export of Education by Finnish Universities of Applied Sciences : Reflections on best practices sekä Henri Perttulan (2011) Liiketoimintasuunnitelma case: Markkinointi Pommi. Näiden opinnäytetöiden keräämiä tuloksia vertasimme keräämäämme aineistoon yhteenvedossa.

1.1 Aiheen valinta ja rajaus

Aihe valikoitui meille sen kiinnostavuuden vuoksi. Lohjan kampuksella toimivan Laurea Living lab -mallia toteuttavan Yrityslabran lehtori toi julki projektin liittyen Laurean Living lab -toimintamallin tuotteistamiseen ja koulutusviennin. Tästä kiinnostuneina lähdimme muokkaamaan aiheesta itsellemme opinnäytetyön aihetta. Aiheen rajaus oli välttämätön aiheen

laajuuden vuoksi ja päädyimme yhdessä toimeksiantajan kanssa rajaamaan aiheen koskemaan koulutusviennin tarpeiden kartoitusta jo olemassa oleville yhteistyökorkeakouluille.

Opinnäytetyön aiheelle tehtävä raja on hyvin oleellista, jotta opinnäytetyön prosessia pystytään hallitsemaan mahdollisimman hyvin. Monesti liian laaja raja tekee työstä vaikeasti hallittavan kokonaisuuden. Raja on myös oleellinen asia helpottamaan ulkopuolisen lukijan ymmärrystä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2016, 81.)

1.2 Tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, onko Laurean kansainvälisillä yhteistyökorkeakouluilla mahdollisesti tarvetta Laurean Living lab -toimintamallin tyyppiselle koulutusmallille, sekä miten yhteistyökorkeakoulujen henkilökunta suhtautuu Living lab -tyyppiin opetusmetodeihin.

Tavoitteeksi muodostui siis selvittää kvantitatiivisen kyselyn avulla tietävätkö yhteistyökorkeakoulujen yhteyshenkilöt Laurean Living lab -toimintamallista kuinka paljon, ja miten he kokevat Living lab -toimintamallin tyyppisen tavan oppia ja opettaa. Living lab -malli kun kuitenkin poikkeaa hyvin paljon perinteisestä totutusta opetusmallista ja saattaakin näin ollen olla erittäin vieras ja kaukainen ajatus perinteisiin juurtuneelle korkeakoululle.

1.3 Tutkimusongelma ja opinnäytetyön rakenne

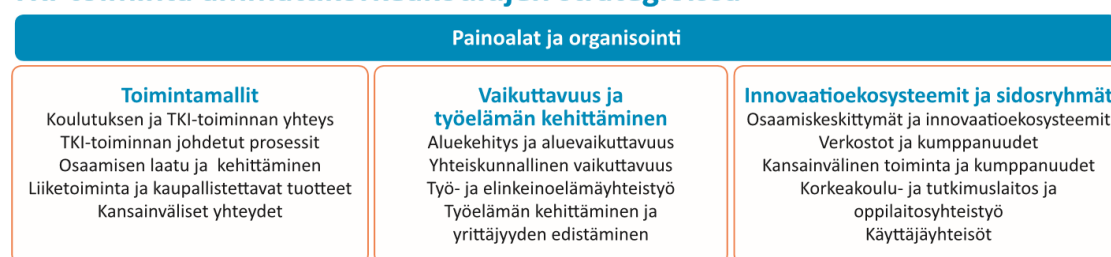
Tutkimusongelmaksi tuli näin ollen kartoittaa minkälainen vastaanotto Laurean Living lab -toimintamallille Laurean kansainvälisillä yhteistyökorkeakouluilla olisi. Tämän selvittämiseksi suunnittelimme strukturoidun kvantitatiivisen kyselylomakkeen, jolla lähestyimme kansainvälisten yhteistyökorkeakoulujen yhteyshenkilöitä. Toivoimme laajaa vastausprosenttia mahdollisimman luotettavan analyysin saadaksemme.

Opinnäytetyön rakenne koostuu seuraavasti: 1. Johdanto, jossa avaamme opinnäytetyömme aiheita, toimeksiantajaa, tavoitteita, tarkoitusta, tutkimusongelmaa ja tutkimusmenetelmää 2. Tietoperusta, johon olemme keränneet tietoperustaa tutkimusongelman oleellisista aiheista, Laurean Living labista, koulutusviennistä, markkinakartoituksesta ja valitsemastamme tutkimusmenetelmästä, jotta kysely olisi helppolukuista ja helposti ymmärrettävissä ulkopuolisen lukijan silmin. 3. Kysely ja kyselyn tulokset, jossa kuvataan itse kysely ja analysoidaan kerätty aineisto 4. Yhteenveto ja johtopäätökset, jossa nidotaan yhteen yhdeksi kokonaisuudeksi koko opinnäytetyö.

1.4 Toimeksiantaja

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Laurean Tutkimus-, Kehitys- ja Innovaatiotoiminnan TKI- yksikkö, joka on perustettu vuonna 1996. Sen tehtävänä on luoda käytännönläheisiä ratkaisuja muuttuvan maailman tarpeisiin. TKI on strategisten painoalojen mukaan rakentuva kokonaisuus (kuvio 1). Toiminnassa mahdollistuvat kaikki osa-alueet tutkimuksesta kehittämiin, innovaatioihin sekä tuotteiden ja palveluiden kaupallistamiseen. TKI-toiminta luo uutta tietoa, kehittää osaamista, parantaa asioiden välisten yhteyksien ymmärtämistä sekä soveltaa ja hyödyntää jo aiemmin tuotettua tietoa. Toiminnassa tunnistetaan jatkuvasti uusia tarpeita ja mahdollisuuksia, jotka tuottavat syötteitä TKI-toimintaan. Vuorovaikutteinen verkostoyhteistyö tuottaa tietoa kehittämistarpeista ja rakentaa uutta osaamista ja ilmiöpohjaisuus mahdollistaa käytännönläheiset ratkaisut. TKI-toiminta on suorassa yhteydessä uusimman tutkimustiedon ja työelämän arjen välillä. (TKI-RAKE -selvitys 2017.)

TKI-toiminta ammattikorkeakoulujen strategioissa

Kuvio 1: Kuvaus TKI-toiminnan jakautumisesta ammattikorkeakoulujen strategioissa (TKI-RAKE-selvitys 2017)

Laureassa pääsee mukaan monipuoliseen yhteistyöverkostoon, johon kuuluu sekä kansallisia, että kansainvälisiä yrityksiä, julkisorganisaatioita, kolmannen sektorin toimijoita, työ- ja elinkeinoelämän järjestöjä sekä kumppanikorkeakouluja.

Tutkimus- ja kehittämistyö rakentuu asiakkaan tarpeista, jolloin tuloksena voi olla täsmäratkaisu akuuttiin ongelmaan nopealla aikataululla tai se voi olla pitkäjänteinen tutkimus- ja kehittämisprojekti. Tuloksina toiminnassa on osaamista, ratkaisuja, uutta liiketoimintaa ja tyytyväisiä kumppaneita. Toimintatapaa kuvastaa parhaiten yrittäjämäinen asenne. Laurea haluaa tehdä, kokeilla, oppia ja yrittää, olla rohkea ja luova. Laurean TKI-yksikkö tekee käytännönläheistä tutkimus- ja kehitystyötä strategisilla tutkimusalueilla, jotka perustuvat tulevaisuuden tarpeisiin ja vahvaan osaamiseen sosiaali- ja terveysalalla, palveluliiketoiminnassa sekä turvallisuusalalla. (TKI-toiminta Laureassa 2015.)

2 Living lab

Living labit eli elävät laboratoriot ovat käyttäjälähtöisiä avoimen innovaation ekosysteemejä, jotka yhdistävät tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan tosielämän ympäristöissä (Living labit Laurean Strategisena valintana 2015).

Living labin erityisarvo on sen systemaattisuus, osallistava luonne ja toiminnan avoimuus. Tiivistettynä Living lab on toteutustapa, jolla pyritään toteuttamaan TKI-toimintaa pitkäjänteisesti osana laajempaa ekosysteemiä. Sen avulla ammattikorkeakoulun TKI-toiminta saadaan tuotua osaksi ihmisten arkea ja otetaan tavalliset kansalaiset aktiivisesti mukaan kehitystyöhön. Näin ollen Living lab -toiminta käytännössä tarkoittaaakin toimintaa, jossa myös käyttäjä on osallisena tuotteiden ja palveluiden tutkimisessa, kehityksessä ja innovoinnissa. Erityisesti Living lab -toiminnassa korostuu avoimuus ja verkostoituminen. Living labit ovat verkostoituneet sekä kansallisesti, että kansainvälisesti, mutta myös yksittäin, alueellisesti tai temaattisesti, eli teemana olevana tai teemalle ominaisesti. Riippumatta Living labin määritelmästä, ymmärretään se lähtökohtaisesti käyttäjälähtöisenä ja avoimena innovaatiotoimintana. Toiminta voidaan kiteyttää neljään ydinelementtiin: käyttäjälähtöisyys, avoin innovaatio, ekosysteemi ja tosielämän ympäristö (Kuvio 2). Nämä ydinelementit luovat pohjan joilla jokainen Living lab voi luoda omat tulkintansa sekä käytännön toteutuksensa. Toiminnan laajuuden suuruus voi vaihdella toimintamallin ja tarpeiden valinnan mukaan. (Heikkanen & Österberg 2012, 10.)

Kuvio 2: Living Lab -toiminnan määrittely neljän ydinelementin avulla (mukailen Heikkanen & Österberg 2012)

Kun Living lab -toiminta on käyttäjälähtöistä, se muodostaa avoimen innovaatioympäristön ja pyrkii luomaan vuorovaikutusta tuotteiden sekä palveluiden kehittäjien ja käyttäjien välille. Living lab -toiminnassa pyritään kokonaisvaltaiseen ja pitkäjänteiseen kehittämiseen pelkän perinteisen tuote- tai palvelutestauksen sijaan. Tämä asettaa ammattikorkeakoulujen (TKI)

tutkimus-, kehitys, ja innovaatiotoiminnalle uudenlaisia vaatimuksia prosessikokonaisuuksien hallintaan. Ammattikorkeakoulujen Living lab -toiminnassa sekä opettajat, opiskelijat ja TKI-henkilöstö ratkovat alueen elinkeinoelämän tuote- ja palvelukehitystarpeita yhdessä eri palvelutarjoajien ja käyttäjien kanssa. Living lab -toimintaa ja opetusta yhdistämällä mahdollistetaan opetuksen monialaisuuden, työelämälähtöisyyden, yrittäjyyden ja kansainvälistymisen edistäminen. Moniin ammattikorkeakoulun strategisiin tavoitteisiin ja Ammattikorkeakouulaissa säädettyihin tehtäviin voidaan vastata Living lab -toiminnan ja käyttäjälähtöisen kehittämisen avulla. Living lab -toiminta mahdollistaa opetuksen ja TKI-toiminnan integroinnin, mikä puolestaan tukee ammattikorkeakoulun roolia alueen kehityksen ja osaamisen vahvistajana. Living lab -toiminnan ja siinä toteuttavien casejen kautta opiskelijoille syntyy arvokkaita kontakteja elinkeinoelämään ja he voivat kehittää yrittäjämäisiä tietoja ja taitoja. Ammattikorkeakoulujen yksi keskeisiä strategisia tavoitteita on kansainvälistyminen, jota voidaan tukea Living lab toiminnalla. Kansainvälisiä yhteyksiä ja kansainvälisiä Living labeja voidaan hyödyntää tiedon hankintaan asiakascaseissa, benchmarking-kohteina ja hankekumppaneina sekä monialaisissa ja monikulttuurisissa oppimisprojekteissa. (Heikkinen & Österberg 2012, 6.)

”Ammattikorkeakoululain mukaan ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimukseen sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua.”

sekä

”Ammattikorkeakoulun tehtävänä on lisäksi harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämistä- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulun tulee edistää elinikäistä oppimista.” (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, §4)

2.1 Living labin historia

Living lab -käsitteelle ei ole toistaiseksi muodostunut vain yhtä määritelmää, vaan käytännössä kuka vaan voi käyttää sitä, missä vaan yhteydessä ja tarpeen vaatiessa määritellä sen haluamallaan tavalla tai luoda sille uusia käyttötarkoituksia. Tämän vuoksi käsitteen alla onkin hyvin monenlaisia toimijoita, toimintaa sekä käytäntöjä. Alun perin Living lab -käsite on saanut alkunsa jo 90-luvulla Massachusetts Institute of Technologyssa (MIT). (Heikkinen & Österberg 2012, 9.)

Suomeen ja Eurooppaan Living lab -käsite on rantautunut 2000-luvun alussa, jolloin sitä alettiinkin käyttämään lähes kaikessa käyttäjälähtöisessä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimin-

nan (TKI) aidoissa käyttötilanteissa. Varsinaiseksi buumiksi Living lab muodostui marraskuussa 2006, jolloin kansainvälinen eurooppalaisten ja maailmanlaajuisten Living lab -toimijoiden liitto, European Network of Living labs (ENoLL) perustettiin. (Orava 2009.)

Suomessa valtaosa Living labeista linkittyy ammattikorkeakoulun opetukseen, sillä ammattikorkeakouluissa tehdyt tutkimukset ovat työelämän tarpeisiin perustuvaa tutkimus- ja kehittämistyötä, joka on kytköksissä alueen elinkeinorakenteeseen ja sen kehittämiseen. Periaatteessa Living labin tyyppisiä TKI-hankkeita on tehty ammattikorkeakouluissa jo pidemmän aikaa, jo ennen varsinaista Living lab -toimintamallin yleistymistä. (Heikkanen & Österberg 2012, 10.)

Euroopan Living lab verkoston (ENoLL) jäsenenä Laurea on ollut vuodesta 2006, jolloin verkosto perustettiin. ENoLL saa tukea Euroopan Unionilta ja siihen kuuluu yli 170 vertaisarvioitua Living labia ympäri maailmaa. (Living labit Laurean Strategisena valintana 2015).

2.2 Living lab Laureassa

Laurean Living lab -toiminta on käyttäjälähtöistä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Se toteutetaan yhteistyössä loppukäyttäjien sekä muiden asiantuntijoiden kanssa tosielämän työympäristöissä soveltaen avointa innovaatiota ja sen periaatteita. Kuitenkin kansainvälisesti Living labille ja Living lab -toiminnalle on lähes yhtä monta määritelmää ja ilmentymää kuin mitä on toimijoitakin. Ammattikorkeakouluissa Living lab -toiminnalla mahdollistetaan ammattikorkeakoulun perustehtävien: opetuksen, tutkimuksen ja aluekehityksen yhdistäminen. (Heikkanen & Österberg 2012, 9–16.)

Laurean Living labit pyrkivät yhdistämään ammattikorkeakoulun kaikki kolme keskeistä tehtävää, koulutuksen, tutkimus- ja kehitystyön sekä alueellisen kehittämisen yhdeksi isoksi kokonaisuudeksi. Living labit toimivat tiiviissä yhteistyössä yritysten, kuntien ja kaupunkien, muiden tutkimuslaitosten sekä kansalaisten ja kuluttajien kanssa pyrkimyksenä tuottamaan uusia innovatiivisia tuotteita ja palveluita. Living lab -toiminnassa taloudellisiin ja sosiaalisiin haasteisiin vastataan uudella teknologialla ja paremmilla ammatillisilla käytännöillä, jotka vauhdittavat kilpailukykyisen liike- ja palvelutoiminnan pääsyä kansallisille ja kansainvälisille markkinoille. (Living labit Laurean Strategisena valintana 2015.)

Laurean visio on kehittää uudenlaista innovaatiokulttuuria ja jakaa näyttöön perustuvaa tietoa ja menetelmäosaamista yhteistyökumppaneille ja vahvistaa näin ollen asemaansa merkittävänä toimijana alalla. (Living labit Laurean Strategisena valintana 2015.)

Laurean määritelmän mukaan Living lab on kokeiluympäristö, jossa teknologiaa testataan aidoissa käyttötilanteissa sekä TKI-menetelmä, jossa tuote- ja palveluinnovaatiot syntyvät eri

alojen ihmisten yhteistyössä kokeellisesti todellisessa ympäristössä. Living lab on määritelty myös kehitystyön järjestelmäksi tai rakenteeksi, joka mahdollistaa ihmisten, tuotteiden tai palvelun käyttäjien aktiivisen osallistumisen kehitystyöhön ja innovaatioprosessiin yhteiskittäjinä ja/tai myötävaikuttajina. (Heikkanen & Österberg 2012, 21.)

Laurean seitsemän kampusta tarjoavat pysyviä kehittämissympäristöjä. Leppävaaran kampuksella toimiva BarLaurea on monipuolinen opiskelijaravintola, jolla on päivittäin 1000 asiakasta. Sairaalat, kirjastot, kaupunginosat ja alueet ovat esimerkkejä Laurean seinien ulkopuolella olevista ympäristöistä. Toimiva sairaala -hankkeessa luotiin teknologisten innovaatioiden kehittämissympäristöjä yhteistyössä Vantaan kaupungin sairaalapalveluiden kanssa. (Living labit tosielämän ympäristöinä 2015.)

Tikkurilan kampuksella toimiva Teknologialainaanon Living lab on matalan kynnyksen kokeilupiste, jonne alueen ikääntyneet, heidän läheisensä, alan ammattilaiset ja eri-ikäiset ihmiset voivat tulla tutustumaan ja kokeilemaan uusia hyvinvointituotteita, -palveluita ja sovelluksia. (Teknologialainaanamo® 2017.)

Lohjan kampuksella toimii sairaanhoitaja tutkinnon oppimis- ja tki-ympäristö Terveystori, joka koostuu laboratio- ja simulaatioympäristöstä, missä opiskelija kehittää potilaan hoitamisen taitoja toden tuntuudessa ympäristössä. Terveystorin vieressä toimiva Yrityslabra tarjoaa vaihtoehtoisen tavan opiskella. Opiskelijat tekevät alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tilaamia kehittämissuhteita alueen yrityksille ja muille yhteisöille yhteistyössä heidän asiantuntijoidensa kanssa. (Laurea Lohja 2015.)

Hyvinkään kampuksella toimii muun muassa P2P (Peer to Peer), joka on liiketalouden nykyaikainen ja kansainvälinen oppimisympäristö, jossa opiskelijat, ohjaajat ja työelämän asiantuntijat työskentelevät yhdessä yritysten kehittämissuhteissa (Hyvinkään kampus 2015).

2.3 LbD-toimintamalli

”Learning by Developing (LbD) -innovaatio on pedagoginen sovellus, jossa tutkiva oppiminen kytkeytyy kehittämissuhteisiin. Ammattikorkeakoululaitoksen kokonaistehtävä nähdään käytännön toimintana, jossa sen kolme perustehtävää - aluekehitys, opetus ja tutkimustoiminta - integroituvat. Kyseessä on prosessuaalinen, proaktiivinen opiskelijan arjen toimintaa sekä työelämän kehittymistä ja kehittämistä integroiva malli, joka perustuu työskentelyyn todellisten ongelmien ratkaisemiseksi. Malli on teoreettisilta perusteiltaan kestävä ja luo pohjan tarkoin pohdittuun toimintaketjuanalyysiin. Learning by Developing on dokumentoitu selkeästi ja perusteltu hyvin. Ammattikorkeakoulun tuottamalla ydinosaamisella on merkittävä rooli työ-

elämän kehittämisessä, mikä korostuu sekä arvioitavan mallin teoreettisissa perusteissa, että sen käytännön toteutuksessa.” (Salminen & Kajaste 2005, 80.)

Laurean kehittämistyön tuotoksena on syntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana Learning by Developing- toimintamalli, jossa pyrkimyksenä on integroida opetus, tutkimus- ja kehitystyö, sekä aluekehitys, ja sen avulla vahvistaa oppimisen työelämäläheisyyttä (kuvio 3). Tätä Learning by Develop (LbD) -mallia noudatetaan kaikissa Laurean Living labeissa. Korkeakoulujen arviointineuvosto toivoo, että Laurea toisi kehittämänsä pedagogisen toimintamallin tunnetuksi kansainvälisellä tasolla. (Kallioinen 2008, 4.)

Kuvio 3: Laurean Learning by Develop- toimintamallin rakenne (Kallioinen 2008)

Living lab -toimintamalli perustuu kehittämispohjaiseen LbD (Learning by Developing) toimintamalliin. Sen keskeisenä näkökulmana Laurean strategian mukaan on luoda toimintamalli Laurean proaktiiviselle kumppanuudelle osana työelämää, tuoda innovatiivisuus työelämän kehittämisen oppimiseen, luoda toimintatapa verkkosuhteille, luoda keino, jolla kehittää innovaatio sykliä sekä Suomessa, että kansainvälisestä näkökulmasta, luoda rakenne, jolla kytkeä yritysosaaminen kansainvälisen kehityksen kärkeen ja ennen kaikkea luoda perusta innovaatiolähtöiselle yrittäjyydelle. (Kallioinen 2008, 6.)

Ora-Hyytiäisen Laurean pedagogisessa strategiassa (2009) on koottuna kaikki yhteisissä prosesseissa esiin tulleet, ohjaavat ajatukset, joita tulisi noudattaa kehittämispohjaisessa oppimisessa, siihen liittyvässä ohjaamisessa, toimijoiden roolia suunniteltaessa ja oppimisympäristöä kehitettäessä. Vuonna 2000 Laurea on määrittänyt arvoikseen opiskelija- ja asiakas keskeyden, yhteisöllisyyden, avoimuuden ja yhdessä tekemisen, luotettavuuden, sosiaalisen

vastuullisuuden sekä innovatiivisuuden. Näitä arvoja kunnioittaen noudatetaan Laurean pedagogista strategiaa ja ne tulisi näkyä myös opiskelijoille oppimisessa.

Laurean pedagogisessa strategiassa LbD on lyhyesti kuvattu seuraavasti: ”Learning by Developing (LbD) eli kehittämispohjainen oppiminen on autenttisuuteen, kumppanuuteen, kokemuksellisuuteen ja tutkimuksellisuuteen perustuva, uutta luova toimintamalli. Kehittämispohjaisen oppimisen lähtökohtana on aidosti työelämään kuuluva, käytäntöä uudistava kehittämissanke, jonka eteenpäin vieminen edellyttää opettajien, opiskelijoiden ja työelämäosaajien yhteistyötä ja jossa parhaimmillaan tuotetaan uutta osaamistietoa.” (Kallioinen 2008, 7.)

Kallioisen (2008, 6) mukaan LbD- toimintamallissa opiskelijoilla on mahdollisuus päästä osaksi innovaatiojärjestelmää erilaisten hankkeiden ja projektien parissa jo opintojen alkumetreillä. Nämä hankkeet ja prosessit kehittävät osaamista realististen työelämän kehittämishaasteiden ja ongelmatilanteiden kautta. Näissä tilanteissa opiskelija oppii oikeanlaista työtettä etsiesään systemaattisesti ratkaisuja ja vastauksia ongelmakysymyksiin.

Katariina Raij (2015) tunnistaa tiedotteessaan, että LbD:ssä riittää vielä paljon tutkittavaa tulevaisuudessakin. LbD-toimintamalli ei ole oppilaitossidonnainen. LbD:llä on suuret mahdollisuudet pedagogiikan kehittämiseen sekä Suomessa, että maailmalla. LbD-toimintamalli helposti ymmärretään toimintamallina eri projekteissa, usein vielä niin, että tutkimuksen osuus jää pinnalliseksi ja vain opiskelijoiden erilaisten oppimistehtävien varaan. Mutta LbD on kuitenkin paljon enemmän, jota tulevaisuudessa voidaan vielä tutkimalla selvittää. (Tutkittavaa riittää tulevaisuudessakin 2015.)

3 Koulutusvienti

Opetus- ja kulttuuriministeriö kertoo Kiinnostuksesta kysynnäksi ja tuotteiksi (2010, 7) julkaisussaan, että koulutusvienti käsitteenä pitää ymmärtää laajana kaikkeen opetuksen ja koulutuksen viemiseen liittyvänä yleisterminä. Koulutusvienti, eli Education Export tai koulutusosaamisen vienti on ulkomaankauppaa, jossa tuotteina ovat opetus- ja koulutuspalvelut erilaisissa muodoissa. Koulutusviennissä vienti tarkoittaa, että asiakkaat joihin liiketoiminta kohdistuu, ovat ulkomailla. Koulutuksen itsessään ei välttämättä tarvitse tapahtua ulkomailla, vaan koulutus voi olla myös Suomessa järjestettävää koulutusta, jos tilaaja tai maksaja on ulkomainen.

3.1 Koulutusvienti Euroopassa

Globalisaatio ja teknologian kehittyminen tulee muuttamaan korkea-asteen koulutuksen toimintaympäristön perinpohjaisesti. Korkea-asteen koulutuksen kysynnän odotetaan kasvavan seuraavien 20 vuoden aikana suuresti: kun vuonna 2013 korkeakouluopiskelijoita oli maailmassa 99 miljoonaa, olisi heitä vuonna 2030 jo 414 miljoonaa. Eurooppa 2020-strategian ytimessä on koulutus ja etenkin korkea-asteen koulutus keskeisellä sijalla Euroopan tavoitettavana älykkääksi, kestäväksi ja osallistavaksi taloudeksi. Tavoitteena on edesauttaa Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista auttamalla jäsenvaltioita ja korkeakouluja kehittämään strategisia yhteistyökumppanuuksia, joiden ansiosta globaaleihin haasteisiin voidaan vastata tehokkaammin. (Komission tiedonanto 2013, 2.)

Jotta tulevaisuudessa saadaan aikaan valtionrajat ylittävää innovointia, jolla vastataan globaaleihin haasteisiin, tarvitaan kansainvälisiä strategisia kumppanuuksia, joissa yritykset ja korkeakoulut ovat tasapainoisesti edustettuina. Eurooppalaisten korkeakoulujen olisi asemoitava itsensä koulutus-, tutkimus- tai innovointivahvuksiensa mukaisesti ja solmittava kumppanuuksia Euroopassa ja muualla, vahvistaakseen ja täydentääkseen omaa profiiliaan. Yhteistyö kehitysmaiden ja niiden korkeakoulujen kanssa olisi otettava osaksi kansainvälistymisstrategioita. Innovatiivisten kumppanuusjärjestelyjen avulla olisi vahvistettava yhteistyötä esimerkiksi yhteisten ohjelmien ja opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuuden kautta. On runsaasti näyttöä siitä, että korkea-asteen koulutuksella on keskeinen rooli talouskehitykseen liittyvien osaamisvaatimusten täyttämässä. (Komission tiedonanto 2013, 9-10.)

Kapiainen-Heiskanen (2012) on kertonut, että kansainvälinen koulutusvienti voi sisältää useita erilaisia kokonaisuuksia, kuten esimerkiksi konsultointia, erilaisia oppimisympäristöjä, täydennyskoulutuksia, tutkimuspalveluita tai vaikkapa koulutusta ulkomailla toimivien suomalaisten yritysten henkilöstöille. Lisäksi hän lisää, että kiinnostusta kansainvälisillä markkinoilla olisi myös oppimispelien, sähköisiin koulutusmahdollisuuksiin, oppikirjoihin ja tapahtumasuunnitteluun.

3.2 Koulutusvienti Suomessa

Suomessa ajatus koulutusviennistä syntyi yleisen kehityksen kautta kilpailukykyvaltio - käsitteen hengessä, kun 2000-luvun jälkeisessä Suomen finanssikriisissä oli löydettävä uusia mahdollisuuksia talouskasvun kasvattamiseksi. Ajatuksen synnyssä auttoi Suomalaisen peruskoulun hyvä menestys vuonna 2003 PISA (Programme for International Students Assessment, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö) tutkimusohjelmassa, joka on OECD:n jäsenmaiden, joita on Suomen lisäksi muun muassa Belgian, Espanjan, Irlannin, Itävallan, Ranskan, Saksan, Yhdysvaltojen, Meksikon sekä 26 muun maan yhteinen tutkimusohjelma. Ohjelman

tavoitteena on tuottaa tietoa eri maiden koulutuksen tilasta ja tuloksista sekä oppimisesta koulun ulkopuolella kansainvälisessä vertailukehyksessä. PISA-ohjelma toteutetaan kolmen vuoden välein ja siinä arvioidaan 15-vuotiaiden nuorten osaamista matematiikassa, luonnon-tieteissä ja lukutaidossa. Hyvä menestys herätti kansainvälisen kiinnostuksen suomalaista koulutusjärjestelmää kohtaan. Tämä kansainvälisesti herännyt kiinnostus herätti mielenkiinnon myöskin Opetus- ja kulttuuriministeriössä, Työ- ja elinkeinoministeriössä sekä Ulkoasiainministeriössä, joissa aloitettiin koulutusviennin tuotteistaminen. Mukana ovat olleet myös valtiolliset instituutiot, yritykset, elinkeinoelämän vaikuttajat sekä korkeakoulut. (Programme for International Students Assessments 2015.)

Finpron Future Learning Finland- projektin vetäjä Aija Bärlund on todennut, että globaaleilla koulutusmarkkinoilla on kova kilpailu, mutta meillä suomalaisilla on etulyöntiasema hyvien PISA-tulosten ansiosta. Bärlund toteaa myös, että suomalaisilla yrityksillä on mahdollisuus toisiinsa verkostoitumalla vastata suurtenkin ulkomaisten asiakkaiden tarpeisiin. (Bärlund 2010.)

Korkeakoulujen vuonna 2009 julkaisussa kansainvälistymisstrategia on suunniteltu vuosille 2009–2015 ja siinä on todettu, että koulutusviennin uusi potentiaali vientituotteena, runsaasti kasvavan opiskelijaliikkuvuuden ohessa tulisi selvittää. (Kansainvälistymisstrategia 2009.)

Samaan aikaan vuonna 2009 Finpro (valtiollinen viennin edistämiskeskus) käynnisti Future Learning Finland (FLF) hankkeen, tarkoituksenaan toteuttaa markkinakartoituksia sekä tutkia mahdollisuuksia koulutusviennin laajemmalle käynnistämiseksi sekä luoda maailmalle menestystuote suomalaisesta koulutusosaamisesta ja rakentaa kansainvälinen brändi. Hankkeessa on mukana myös laaja joukko erilaisia yhteenliittyviä, oppilaitoksia, korkeakouluja ja koulutusalan yrityksiä. (Koulutus on yksi maailman 2010.)

Kun vuonna 2010 alettiin linjata koulutusviennin edistämistavoitteita, tehtiin koulutusviennin edistämistä koskeva valtioneuvoston periaatepäätös. Vuoden 2013 syksyllä Opetus- ja kulttuuriministeriön selvitysryhmä laati toimenpideohjelman koulutusviennin edellytysten parantamiseksi. Toimenpideohjelma pitää sisällään ehdotuksia, joiden toivotaan edistävän koulutusvientiä. Toimenpideohjelman ytimessä on laadunhallinta ja oppiminen, jotka halutaan nostaa koulutusviennin keskiöön. Suomeen halutaan rekrytoida lisää motivoituneita opiskelijoita, joka tapahtuisi koulutusviennin kehittämisen myötä. Vuoden 2014 sen hetkistä lukua, 20 000, halutaan nostaa, jotta vuonna 2025 Suomen korkeakouluissa olisi 60 000 tutkintoa suorittavaa ulkomaista opiskelijaa. (Suomalainen koulutus vientituotteena 2014.)

Alexander Stubbin (2014) mukaan Suomi tulisi viedä maailmankartalle koulutuksen ja osaamisen huippu maana ja, että koulutusvienti on Suomelle hyödyntämätön mahdollisuus johon hal-

lituksen tulisi ehdottomasti tarttua. Toteutuakseen tämä edellyttäisi hänen mukaansa parempaa ja kansainvälisempää koulutusjärjestelmää. Suomen tunnettavuus maailmalla on hänen mukaansa laajentunut joulupukista ja muumeista laadukkaaseen peruskoulutukseen. Stubb kertoo myös, että Päivi Lipposen johtama työryhmä ”Suomi kansainvälisille koulutusmarkkinoille” on todennut selvityksessään vuonna 2013, että Suomen tulee löytää uusia liiketoiminta-alueita ja korkeakoulutus on yksi nopeimmin kasvavista sektoreista maailmalla. Stubb toteaa blogissaan myös, että Suomi on ottanut harppauksen oikeaan suuntaan uudistaessaan yliopistokoulutusta, mutta se ei vielä riitä. Hänen mukaansa Suomeen tulisi rekrytoida lisää motivoituneita opiskelijoita, opettajia sekä tutkijoita ulkomailta. Korkeakoulutus elää kansainvälisyydestä ja tulisikin huomioida, että suurin osa maailman koulutusviennistä on nimenomaan opiskelijoiden tuontia. Stubbin mukaan Suomelta ei puutu ideoita, vaan ongelma on ideoiden kaupallistamisessa. Hänen mukaansa koulutusviennissä ei myöskään ole kyse pelkästään bisneksestä, vaan Suomen vahvuusalojen koulutus on myös osa kehityspolitiikan tukemista.

”Kun osaamme kouluttaa maailman parhaita opettajia Suomessa, miksemme voisi omalla osaamisellamme tukea myös muita?”. -Alexander Stubb

Schatz (2015, 328) kertoo Suomen koulutusviennistä globaalista näkökulmasta. Hänen mukaansa globalisaatio on aiheuttanut räjähdysmäisen kansainvälistymisen koulutussektorilla. Koulutusviennistä on tarkoitus tehdä Suomelle uusi maamerkki. Peruskoulu on ensisijainen vientituote. Suomen yksi iskulauseista on ”Koulutus voi tehdä pienestäkin kansasta suuren”. Schatz kertoo myös, että Suomen koulutusvientisektori on vielä aivan lapsen kengissä ja parannettavaa löytyy.

Juntusen (2015) mukaan koulutusosaamisen vienti kuvaisi suomalaista koulutusvientiä täsmällisemmin, kuin koulutusvientiliiketoiminta. Koulutusvienti on kuitenkin termi, joka on käytössä maailman laajuisesti, koska se kuvaa laajemmassa mittakaavassa kaikkea vientiä mikä liittyy koulutukseen. Suomessa on hyvin korkealaatuinen ja alati uudistuva koulutusjärjestelmä, jota koulutusosaaminen kuvastaa hyvin. Suomalaisilla koulutuksilla tarjoavilla yrityksillä on erittäin nykyaikaisia, innovatiivisia ja tulevaisuusorientoituneita konsepteja ja ympäristöjä oppimiselle. Lisäksi suomalaisilla koulutuksen ammattilaisilla on erittäin nykyaikainen katsontakanta pedagogiikkaan. Tämä koulutusosaaminen on koulutusviennin mahdollistava tekijä. Mikäli kansainvälistä kiinnostusta ei kohdistu suomalaiseen koulutusosaamiseen, ei koulutusviennille ole riittäviä edellytyksiä. Ytimen koulutusosaamiselle muodostavat osaamisen kehittäminen, kansainvälisen intressin ylläpitäminen sekä kyky löytää tarve koulutusosaamiselle kohdemaissa.

Vastajulkaistussa ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n tutkimus-, kehittämis-, ja innovaatio toimintaa koskevassa rakenteellisen kehittämisen selvityksessä ENoLLin puheen-

johtaja Tuija Hirvikoski sanoo, että ”*Ammattikorkeakoulut ovat innovaatiojärjestelmän liima, joka yhdistää ongelmat ja tarpeet, teknologian, tieteen, kaupallistajat ja hyödynsaajat. Se on kahteen suuntaan aukeava ovi, jossa tunnistetaan hiljaiset signaalit ja tuotetaan vaikuttavuutta. Innovaatiosta on vasta puolet tehty, kun se on luotu, vaan vielä on jäljellä tärkein: kaupallistaminen ja hyödyntäminen. Kansainvälisesti Suomelle nähdään mahdollisuutena juuri tämä ammattikorkeakoulujen kaupallistamisosaaminen. Kansallisia mittareita tulisi-kin muuttaa siten, että se ei kannustaisi vain keskinäiseen kilpailuun, vaan yhteistyöhön.*” (TKI-RAKE-selvitys 2017.)

4 Markkinakartoitus

Markkinatutkimus, markkinointitutkimus ja markkinakartoitus sekoitetaan usein toisiinsa. Markkinatutkimus selvittää nimensä mukaisesti markkinoita: niiden kokoa, jakaantumista, kehittymistä ja niin edelleen. Markkinointitutkimus selvittää kaikkia niitä seikkoja, jotka tutkimuksella on selvitettävissä markkinointipäätöksen perustaksi. Näin ollen markkinatutkimus sisältyy markkinointitutkimuksen alueeseen. (Rope 2000, 421.)

Markkinakartoituksia ja markkinatutkimuksia on eri tyyppisiä ja ne jaotellaan sen mukaan, kuinka usein ne toistuvat ja miten yksityiskohtaisesti tutkimustuloksia tutkitaan. Jatkuvuudeltaan tutkimus voi olla joko kertaluontoinen, useammin toistuva tai jatkuvasti käynnissä oleva tutkimus. Tiedon yksityiskohtaisuuden tasoa voidaan kuvailla kartoittavaksi, kuvailevaksi tai selittäväksi. (Lotti 2001, 109.)

Markkinakartoitusta tehtäessä kuunnellaan aina asiakkaita. Asiakkaiden kuunteleminen on tärkeä osa markkinoinnin suunnittelua, koska se auttaa johtajia päätöksenteossa tarjoamalla tarkkaa, oleellista ja ajoituksellisesti oikeaa tietoa, sekä auttaa pysymään kosketuksissa asiakkaan kanssa. Markkinakartoitusta voidaan hyödyntää muun muassa uusien tuotteiden kehittämisessä, brändien syntyminen ymmärtämisessä, markkinoiden segmentoinnissa, asiakkaiden kanssa kommunikoimisessa, myynnin edistämässä ja asiakastyytyväisyyskyselyissä. Perinteisen markkinakartoituksen sijaan voidaan toteuttaa myös sovellettua markkinakartoitusta, joka räätälöidään tiettyä tarkoitusta varten. Yksi kartoituksen yleisimpiä käyttöalueita on ongelma-alueiden ratkaisujen hakeminen. (McQuarrie 2015, 9.)

Kartoituksia tekemällä voidaan auttaa toimeksiantajaa kehittämään tuotteitaan, tavaroitaan tai palveluitaan, vaikka miltei poikkeuksetta kaikki tutkimukset tähtäävät myynnin kasvattamiseen. (Solatie 1997, 18-23.)

4.1 Toteutusprosessi

Yleensä markkinakartoituksissa on kaksi osapuolta: asiakas sekä kartoituksen tekijä. Asiakas tilaa kartoituksen ja kartoituksen tekijä toteuttaa kartoituksen sovitulla ehdoilla ja auttaa asiakasta ymmärtämään kartoituksen tulokset ja neuvoo niiden hyödyntämisessä. (Adams 2006, 6.)

Markkinakartoituksen toteutusprosessin ensimmäinen vaihe on kartoitussuunnitelman teko. Kartoitussuunnitelmassa tehdään tilanneanalyysi, jossa täytyy ymmärtää toimintaympäristö ja markkinat sekä tunnistaa mahdolliset uhat ja mahdollisuudet. Lisäksi suunnitelma sisältää strategian kehityksen eli segmentoinnin päättämisen, kilpailuetuuksien tunnistamisen ja tavoitteiden asettamisen. Suunnitelman käyttöönottovaiheessa suoritusta valvotaan ja strategiaa jalostetaan tarvittaessa saatujen kokemusten perusteella. (Kumar, Aaker & Day 2002, 7; Lotti 2003, 22.)

4.2 Segmentointi

Segmentoinnin eli kohderyhmän valinta menee monesti harhaan siitä syystä, että valitaan yksioikoisesti kartoitukseen sellainen valtamarkkinoihin perustuva segmenttiperusta, jolla kaikki muutkin toimivat ja jätetään pienemmät erikoissegmentit pois. Nämä erikoissegmentit, kun ovat usein tuottavimmat. Lisäksi perusmarkkinoilla toimittaessa on aina vaarana hintakilpailun kautta joutua markkinoille, jotka eivät ole läheskään niin tuottoisat kuin vähemmän kilpaillut erikoissegmenttien markkinat. (Rope 2000, 88.)

4.3 Tiedon kerääminen ja käsittely

Markkinakartoituksen tulee olla eettisesti toteutettu. Etiikasta liike-elämässä puhuttaessa tarkoitetaan moraalisia periaatteita ja standardeja, jotka ohjaavat toimintaa. Jotta tutkimus on eettisesti kestävä, on saatu tieto pidettävä salassa tutkimuksen tilanteen tahon niin vaatiessa. Myös tutkimuksen sopimaton toteutus on epäeettistä, eivätkä omat mielipiteet tai ennakkoluulot saa vaikuttaa lopputuloksiin. Vastajan eettisiä oikeuksia ovat oikeus yksityisyyteen tai anonyymiteettiin, turvallisuuteen, tiedon luottamukselliseen käsittelyyn, tietoon tutkimuksen tarkoituksesta ja luottamukseen ettei tietoja kaupata eteenpäin. (Shao 1999, 27.)

Markkinakartoitusten tulokset eivät läheskään aina ole miellyttäviä, koska kartoituksella voidaan mitata jatkuvasti, rehellisesti ja huolellisesti todellista tilannetta. Kartoituksen on tarkoitus pitää ajan tasalla ja kertoa mitä markkinoilla tapahtuu. Saadut tulokset ovat toimenpiteitä varten ja niiden avulla pyritään parantamaan asioita. Markkinakartoitusta voidaan kuvata lämpömittarilla. Pitäpä asiakas sen lukemasta tai ei, niin mittauksen tulos ei siitä miksiäkään

muutu. Lisäksi tulee uskoa, että tuloksista tehtävien päätösten ja toimenpiteiden avulla asiat saadaan kuntoon ja lopulta kaikki kääntyy hyväksi, vaikka se viekin aikansa. Markkinakartoitus näyttää suuntaa siitä, miten kovaa on yritettävä tavoitteisiin pääsemiseen. (Lahtinen & Isovii-ta 1998, 39.)

Mikäli kartoitusta ei ole riittävän huolellisesti suunniteltu, voivat tulokset olla mahdollisesti sattuneiden virheiden myötä epäluotettavia. Virheitä voi syntyä jo kartoitusta suunniteltaessa. Suunnitteluvirheet jakautuvat seitsemään alakategoriaan. Valintavirheessä vastaajaksi valittujen joukosta puuttuu oleellisesti lopputulokseen vaikuttava joukko vastaajia. Segmentointivirheessä on valittu täysin väärä vastaajaryhmä ja näin ollen tutkimus on käyttökelloton. Listausvirheessä tutkimukseen on valittu väärä hakemisto vastaajia. Korvaustietovirhe tapahtuu, kun vastaajat vastaavatkin omia mieltymyksiään alkuperäisestä tuotteesta, vaikka tutkimuksen tarkoituksena on ollut selvittää mielipiteitä muutosta kohtaan. Mittausvirheessä saadut tiedot korruptoituvat ja vääristävät tuloksia, esimerkiksi liiallisen yleistämisen seurauksena. Koevirheessä varsinaisen tutkimuksen suunnittelussa tapahtunut virhe vaikuttaa lopullisiin tuloksiin. Tiedon analysointivirheessä tietoa voidaan esimerkiksi tutkimuksen purkuvaiheessa analysoida väärin ja näin aiheuttaa epätarkkoja tuloksia. Kartoitus voidaan toteuttaa myös vääränä ajankohtana, jolloin toivottu vastaajaryhmä ei ole tavoitettavissa ja tulosten luotettavuus kärsii. Hallintavirheet johtuvat tutkimuksen toteuttajien aiheuttamista virheistä, esimerkiksi väärällä tavalla esitetyistä kysymyksistä, tiedon tallentamisessa tapahtuneesta virheestä tai sekaantumisesta tutkimustuloksiin. Vastaajat voivat epätarkoilla vastauksillaan joko tahallisesti tai tahattomasti vaikuttaa negatiivisesti tutkimuksen lopputuloksiin. Tutkimukseen kokonaan vastaamatta jättäminen tai vajaan vastauksen toimittaminen on myös tärkeä huomioonotettava uhka. (Lotti 2001, 140-143.)

Aikataulun laadinnassa on kiinnitettävä huomiota päätösten tekojen vaiheeseen, jotta välttäisiin mahdollisimman tehokkaasti virheiltä. Jos aikataulu laaditaan alkuvaiheen suunnittelun aikana, on tekemättä vielä useita sellaisia päätöksiä, jotka saattavat vaikuttaa aikatauluun. Esiin saattaa nousta myös kohteita ja haasteita, joita kukaan ei voi nähdä ennakolta, eikä aikaisen vaiheen spekulatiivinen eli laskelmoiva suunnitelma osaa ottaa kaikkea huomioon. Jos aikataulun arviot tehdään varhaisessa vaiheessa, ne voivat olla jopa 400-prosenttisesti väärässä suuntaan tai toiseen. Prosenttiluku lähenee nolaa siirryttäessä päätöksenteosta projektin käynnistämisestä sen toteutukseen. (Berkun 2006, 38-39.)

4.4 Markkinakartoitus teoriasta käytäntöön tässä opinnäytetyössä

Kyselyssämme pyrkimyksenä oli selvittää, miten tärkeänä eri Living lab -toimintamallin osia pidetään opetukselle, jotta pystyimme havainnoimaan Living lab -toimintamallin tarpeita tukemaan markkinointipäätöksen tekoa.

Tämän kyselyn markkinakartoituksen tulisi olla useammin toistettava kysely, jolloin mahdollisilla markkinointitoimenpiteillä saavutettava tulos olisi helposti havaittavissa ja määrääjain tarkasteltavissa, jotta markkinointia voidaan muuttaa reaaliajassa sen vaatimaan suuntaan. Tämä kysely on kartoittava kysely, mutta jatkossa sitä voisi muuttaa myös yksityiskohtaisemmaksi, jolloin siitä voisi tehdä kuvailevan tai selittävänkin kyselyn.

Tässä Opinnäytetyössä lähtökohtana on vahvasti toimeksiantaja. Toimeksiantajan esittämät toiveet ja ajatukset kyselystä ovat perustana koko kyselyn toteutukselle. Kyselyn yhtenä tavoitteena olikin tuottaa toimeksiantajalle mahdollisimman oleellista tietoa markkinointitarpeesta alueittain ja antaa uusia ajatuksia markkinoinnin toteutukselle. Kyselyn tulosten perusteella toivottiin mahdollisesti myös jonkinlaista lisätietoa Living lab -toimintamallin parantamiseen tai lisäarvonluomiseen.

Toteutusprosessi kyselyssä lähti käyntiin toimeksiantajan markkinakartoituksen tilaamisesta ja ehtojen laatimisesta. Tämän jälkeen laadimme kartoitussuunnitelman ja teimme tilanneanalyysin.

Segmentti eli kohderyhmä suunniteltiin huolellisesti yhdessä toimeksiantajan kanssa, jotta tulokset olisivat mahdollisimman reliabelit ja realistiset kyselyllemme. Myös kyselyn eettisyyttä pohdittiin yhdessä toimeksiantajan kanssa.

Olimme myös varautunut siihen, että kerätty aineisto ei välttämättä ole miellyttävää tai toivomamme mukaista. Tiedostimme myös, että tulosten on tarkoitus auttaa toimeksiantajaa kehittämään markkinointia ja parantamaan toimintatapoja, ei miellyttämään kyselyn tekijöitä tai toimeksiantajaa. Toivoimmekin saavamme selkeää suuntaa näyttävää tietoa markkinoinnin nykytilasta ja mahdollisesta markkinaraosta toimeksiantajamme tuotteelle.

Kyselyssämme pyrimme huolelliseen suunnitteluun, jotta mahdolliset virheet pysyisivät pieninä, eivätkä tekisi tuloksista epäluotettavia. Pyrimme myös välttämään liiallista yleistämistä tilanteissa, joissa se ei ollut aiheellista. Kartoituksen toteutusajankohtaa pohdimme huolella, jotta saavutimme mahdollisimman laajan vastaajakunnan ja tulosten laatu pysyi mahdollisimman luotettavana. Pyrimme myös pitämään sekä kysymykset, että vastausvaihtoehdot mahdollisimman selkeinä.

Pyrkimyksenämme oli lisäksi suunnitella aikataulu mahdollisimman realistisesti, jotta pysimme aikataulussa koko opinnäytetyön ajan, eikä kyselyn lopputulos kärsinyt aikataulun viivästymisistä. Jätimme aikatauluun tilaa myös mahdollisille eteen tuleville ongelmille ja ennalta ennustamattomissa oleville tapahtumille ja tilanteille, joita ei kuitenkaan onneksemme matkan varrelle juurikaan osunut.

5 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmistä puhuttaessa tarkoitetaan joko kvantitatiivista tutkimusta, joka on määrällinen tutkimus tai kvalitatiivista tutkimusta, joka tarkoittaa laadullista tutkimusta (Kananen 2008, 10).

Tieteellistä tutkimusta, selvityksiä ja kartoituksia tehdään monella taholla työelämässä. Näitä tehdään niin elinkeinoelämässä, yrityksissä, kaupunkien ja kuntien palveluksessa, instituuteissa ja erilaisissa organisaatioissa kuten yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa sekä toisen asteen ammatillisissa koulutuksissa. Nykyään yhdistetään yhä useammin mielenkiinnonkohteita ja -resursseja, jotta tutkimuksia voidaan tehdä yhteistyössä sekä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhä useammin yhteishankkeissa toimijoina on sekä yliopistoista, että ammattikorkeakouluista valmistuneita asiantuntijoita. (Vilka 2005, 5.)

”Tutkimusenteossa olennaista on luovuus, joustavuus ja ”vapaa harhailu” tutkimuskentällä” (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2016, 15).

Kun tutkimussuunnitelman sisältöä päätetään, ideointivaiheessa valitaan ensin tutkimusmenetelmä, jonka jälkeen päätetään aineiston keräämisen tapa. Vasta tämän jälkeen pohditaan, minkä kokoinen tutkimusaineisto tarvitaan vastaamaan tutkimusongelmaan kattavasti. Ideointivaiheessa ja tutkimussuunnitelmaa kirjatessa on varmistettava, että tutkittava asia on mitattavissa ja testattavissa. (Vilka 2005, 77–81.)

5.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Vilka (2007, 19) on todennut, että kvantitatiivista tutkimusta voidaan pitää yhtenä prosessina, joka viedään läpi vaihe vaiheelta. Tutkimuksen perusideana on kysyä pieneltä joukolta tutkittavaa ilmiötä tutkimusongelmaan liittyviä kysymyksiä. Määrällisen tutkimuksen tarkoitus on joko selittää, kuvata, kartoittaa, vertailla tai ennustaa ihmistä koskevia asioita ja ominaisuuksia tai luontoa koskevia ilmiöitä. Tämän vuoksi valitsimme tutkimusmenetelmäksemme kvantitatiivisen, eli määrällisen tutkimuksen. Kyselymme tarkoitus oli kartoittaa yleisesti maailmanlaajuisia koulutusvientimarkkinoita, jotka ovat hyvin laajat. Otantana käytimme

ryväotantaa, jota yleensä käytetään, kun kyseessä on suuri kysely, mutta pyritään kuitenkin pitämään otos mahdollisimman kattavana ja oleellista tietoa antavana. Perusjoukkona kyselyllemme oli kaikki kansainväliset korkeakouluorganisaatiot, joista varsinaiseen otokseen valitut havaintoyksiköt valikoituivat Laurea ammattikorkeakoulun kanssa jo yhteistyötä tekevästä korkeakouluorganisaatioista.

Kananen (2008, 10–11) on kertonut myöskin, että kvantitatiivisessa tutkimuksessa käsitellään mittauksen tuloksena saatua aineistoa tilastollisin menetelmin. Mittauksilla tarkoitetaan havaintoyksiköiden määrää, ei yhtä yksikköä kohti tehtyjä mittauksia vaan useita kymmeniä. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää ”riittävää” määrää havaintoyksiköitä, jotta tulokset olisivat luotettavia. Tutkimus perustuu mittaamiseen, jonka tavoitteena on tuottaa perusteltua, luotettavaa ja yleistettävää tietoa. Tämä tukee hyvin tutkimusmenetelmämme valintaa, sillä kyselyssämme käytimme yli kahtasataa havaintoyksikköä, eli kansainvälistä koulua ja opistoa maailmanlaajuisesti. Jaoimme tutkimukseen osallistuvat maat vielä alueittain, jolloin saimme tulokset vastaamaan sen alueen tarpeisiin.

Kanasen (2008, 11–13) mukaan määrällisen tutkimuksen lähtökohtana on aina tutkimusongelma, johon haetaan ratkaisua tai vastausta. Tutkimusongelma ratkaistaan tiedolla. Kun on määritelty tarvittava tieto, mitä tarvitaan ongelman ratkaisemiseksi, tulee ratkaista, mistä tieto hankitaan ja miten se kerätään. Jokainen vaihe vaikuttaa seuraavaan vaiheeseen. Esimerkiksi valittu tiedonkeruumenetelmä vaikuttaa käytettäviin kysymyksiin.

5.2 Kyselylomake

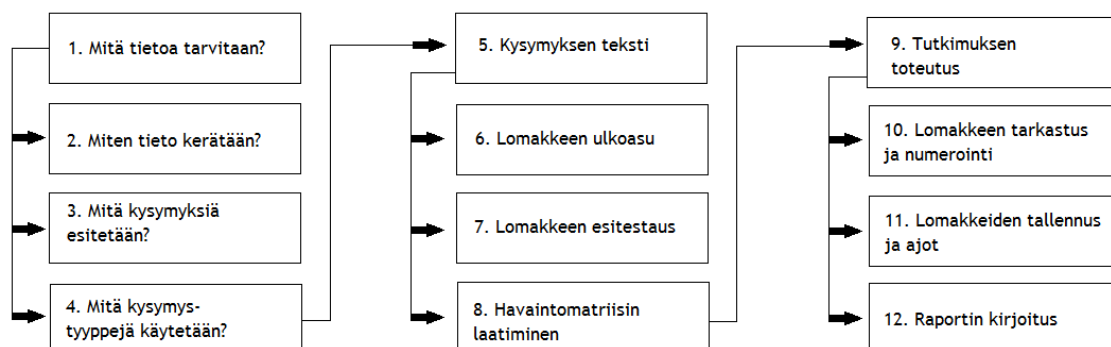
Kysely soveltuu aineiston keräämisen tavaksi, kun tutkittavia on paljon ja he ovat hajallaan. Kyselyn ongelmaksi Vilka (2007, 28) on todennut yleensä sen, että vastauslomakkeet palautuvat tutkijalle hitaasti. Tavallisesti tutkija joutuu tekemään uusintakyselyn. Kyselyn yksi tärkeimmistä asioista on lomakkeiden postittamisen tai verkossa lähettämisen ajoitus. Kyselyn ajoitus kannattaakin suunnitella hyvin, jotta tutkimuksen vastausprosentti ei jää sen takia liian alhaiseksi. Kyselyn ajoituksen suunnittelussa otimme huomioon erilaiset koulujen loma-ajat, lukukausien aikataulut, uskonnolliset vapaat sekä viikonloput. Tutkimustiedon keräämiseksi tässä kyselyssä valikoituikin internetpohjainen informoitu kyselylomake strukturoidulla kysymyksillä, joka todettiin parhaaksi mahdolliseksi tavaksi toimia kohderyhmien erittäin pitkien välimatkojen ja eri kielitaustojen vuoksi, kuten Vilka (2005, 75) on todennut tällaisen tilanteen vallitessa. Informoidusta kyselylomakkeesta puhuttaessa puhutaan kyselylomakkeesta, jossa tutkimuksen tekijä kertoo vastaajille kyselyn tarkoituksesta ja tavoitteista (Hiltunen 2008).

Internetissä toteutettava kysely tavoittaa varmimmin kaikki toivotut vastaajat samassa ajassa ja takaisin lähetys onnistuu ilman suurempia toimenpiteitä, eikä kolmansia osapuolia lomakkeiden toimituksissa tarvita ja tavoitettavuus maksimoidaan. Myös yhteisellä kielellä toteutettu selkeä kysely helpottaa kysymysten ymmärtämistä sekä niihin vastaamista ja näin ollen parantaa vastausten luotettavuutta. (Vilka 2005, 75.)

Tämän kartoituskyselylomakkeen laadintaa toteutimme Ropen (2000, 441) kuvaamana prosessina, jossa oli viisi vaihetta: tutkittavien asioiden yksilöinti, lomakkeen rakenteen suunnittelu, kysymysten muotoilu, lomakkeen testaus ja lomakkeen lopullinen muotoilu.

Adams (2006, 89) on kirjassaan kertonut kysymysten suunnittelusta, joten käytimme hänen antamia ohjeita ja neuvoja laatia kysymyksistä tarpeeseemme sopivia ja riittävän yksiselitteisiä, sekä tehdä lomakkeesta järjestykseltään looginen ja loppua kohden tarkentuva joka on lisäksi visuaalisesti käyttäjäystävällinen. Hän on myöskin määritellyt hyvän kysymyksen periaatteiksi, ettei kysymys ole johdatteleva, kysymys on riittävän lyhyt, yksinkertainen, yksiselitteinen ja selkeä, sisältää vain yhden kysymyksen kerrallaan eikä sisällä sivistyssanoja, slangia tai muita outoja sanoja.

Kuviossa 4 kuvataan kyselymme kulku suunnittelusta valmiiseen kyselyyn.

Kuvio 4: Kvantitatiivisen tutkimuksen prosessin kulku

5.3 Tutkimuksen reliabiliteetti

Tutkimuksen reliabelius eli luotettavuus tarkoittaa mittaustulosten kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Reliabelius voidaan todeta usealla tavalla. Esimerkiksi jos kaksi arvioijaa päätyy samanlaiseen tulokseen, voidaan tulosta pitää reliabelina, tai jos samaa henkilöä tutkitaan eri tutkimuskerroilla ja saadaan sama tulos, voidaan jälleen todeta tulokset reliabeleiksi. Toinen tutkimuksen arviointiin liittyvä käsite on validius eli pätevyys. Vali-

dius tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Validiutta voidaan arvioida eri näkökulmista, jolloin puhutaan ennustevalidiudesta, tutkimusvalidiudesta ja rakennevalidiudesta. Kaiken tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä tulisi jollakin tavoin arvioida, vaikka mainittuja termejä ei haluttaisikaan käyttää. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2016, 231–233.)

Kun tulokset on syötetty, tarkastellaan kyselyn reliabiliteettia käyttämällä SPSS-ohjelman Cronbachin Alphaa, joka arvioi kyselyn luotettavuutta. Cronbachin Alphan avulla voidaan arvioida, miten hyvin kyselyn mittarit korreloivat keskenään. Mitä korkeampi Alpha-kerroin on, sen varmemmin käytetyt mittarit mittaavat samaa asiaa ja niiden keräämät tulokset ovat vertailukelpoisia keskenään. (KvantiMOTV 2008.)

Kyselymme Cronbachin Alpha on ,697 SPSS-ohjelman mukaan laskettuna (Taulukko 1). Cronbachin Alphaa pidetään luotettavana, mikäli sen arvo ylittää ,60 (Reunamo 2016). Tähän luotettavuuskertoimeen luotettaessa, on kyselymme markkinakartoitusta mittaavat mittarit reliabeleita ja näin ollen tulokset käyttökelpoisia. Luotettavuutta arvioidessamme totesimme sisäisen konsistenssin hyväksi.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,697	,698	17

Taulukko 1: Kyselyn Cronbachin Alpha

6 Kyselyn toteutus

Kvantitatiivisen tutkimusaineiston erilaisia keräämisen tapoja ovat esimerkiksi posti- tai internetkysely, lomakehaastattelu ja systemaattinen havainnointi. Kysely on yksi keräämisen tavoista, jossa kysymysten muoto on vakioitu, eli kaikilta kyselyyn vastaavilta kysytään samat asiat samassa järjestyksessä ja samalla tavalla. Haastattelua käytetään usein informoituna eli tutkija kysyy ja kirjaa tutkittavan vastauksen ennalta strukturoituun lomakkeeseen. Systemaattinen havainnointi tarkoittaa, että tutkija tekee havaintonsa ennalta suunniteltuun lomakkeeseen. (Vilka 2007, 27.)

Lomaketta laatiessamme otimme huomioon havaintomatriisin määrittelemät vaatimukset, jotka Kananen (2008, 12–13) on listannut. Hänen mukaansa havaintomatriisi tarkoittaa tietokantapohjaa, johon tutkimuksen tulokset syötetään. Olisi mahdollista käyttää myöskin ohjelmistoa, joka tekee kyselylomakkeen samalla valmiiksi, kuten esimerkiksi Sphinx-ohjelmistoa, ja näin saada samalla myös havaintomatriisipohja, mutta tämä järjestelmä ei ole meillä käytössämme. Kaikki kysymysvaihtoehdot ja asetellut eivät aina mukaudu tietojärjestelmiin, joka on hyvä muistaa jo lomaketta laatiessa. Testauksen jälkeen jaoimme lomakkeita suunnitellulla menetelmällä sähköisesti ja toteutimme niin kutsutun kenttätöön. Tämän toteutetun kenttätöön jälkeen lomakkeet tarkistettiin, numeroitiin ja vastaukset syötettiin havaintomatriisiin. Kun tiedot oli syötetty, suoritettiin tulosten koeajo, jossa tarkistettiin mahdolliset näppäilyvirheet ja ei-sallittujen muuttujien arvojen esiintyminen havaintomatriisissa. Jos virheitä tässä vaiheessa olisi ilmennyt, olisi aineistoon tehty tarvittavat korjaukset. Näiden vaiheiden jälkeen voitiin suorittaa tarpeelliset tietokoneajot ja aloittaa itse tutkimusraportin kirjoittaminen.

Vastauksia mitattiin viisiasteisella Likert-asteikolla. Vastausvaihtoehdot olivat 1 Täysin eri mieltä, 2 osittain eri mieltä, 3 neutraali, 4 osittain samaa mieltä ja 5 täysin samaa mieltä. Kaikille vastausvaihtoehdoille annettiin etukäteen arvo 1, 2, 3, 4 tai 5. Tämä helpotti vastausanalysointia merkittävästi. Analysoinnissa käytimme lisäksi ristiintaulukointimenetelmää, jossa koottiin yhteen tuloksia, jotka ovat Yinin (2003, 145) mukaan kriittisimmät useissa tutkimuksissa. Hänen mukaansa ristiintaulukointianalyysi käsittelee kysymyksiä ikään kuin ne olisi yksittäisiä, toisistaan riippumattomia tutkimuksia. Jos samanlaisia tutkimuksia on analysoitu samalla menetelmällä useita, voidaan saatuja tuloksia verrata toisiinsa kvantitatiivisia menetelmiä käyttämällä toisiin tutkimustuloksiin.

6.1 Toteutus

Lähetimme kyselyn 211 Laurean yhteistyöhenkilölle toukokuun 15. päivä ja vastausaikaa oli kaksi viikkoa. Kyselyymme vastasi 49 henkilöä, eli vastausprosentiksi saimme 23 %. Yhteistyökumppaneiden sähköpostiosoitteita ei yksityisyysuojan vuoksi tuotu tietoomme, vaan työelämän edustajamme, Laurean kansainvälisten asioiden suunnittelija välitti kyselymme toivotulle vastaajaryhmälle. Syitä pieneen vastaajamäärään on varmasti monia, kuten yleensäkin sähköisissä kyselyissä. Yksi näistä saattoi olla kevään myöhäinen ajankohta, koska monella oli varmasti alkanut jo kesälomat tai muuten koulun päättyminen aiheutti kiirettä. Työntekijävaihtuvuus saattoi myös olla osasyynä, sekä huomattava määrä sähköpostiosoitteista oli vanhentunut, eikä näin ollen saavuttanut kohdehenkilöitä. Yksityisyysuojan takia emme myöskään saaneet tarkkaa lukua epäonnistuneista sähköpostikyselyn lähetyksistä, joten tarkkaa tietoa palautuneiden kyselyiden lukumäärästä ei ole.

Kerätyn aineiston käsittelyn ja analysoinnin aloitimme kesäkuussa 2017, heti vastausajan umpeuduttua. Aineiston kerääminen oli helppoa Proprofs-ohjelmiston kautta luodulla strukturoidulla kyselylomakkeella (Liite 1), joka välitettiin kohdejoukille sähköpostitse maantieteellisten välimatkojen vuoksi. Analysoinnin aloitimme käymällä kaikki vastaukset läpi ja siirsimme ne Excel-taulukon havaintomatriisiksi, josta saimme ne siirrettyä SPSS-ohjelmaan (tilastotieteelliseen analyysiin suunniteltu ohjelmisto). Varsinaisen analysoinnin teimme SPSS-ohjelman avulla ristiintaulukoimalla keräämäämme aineistoa. Tulostimme Proprofsista vastaukset ja perusraportit, joiden avulla lähdimme kyselyn tuloksia avaamaan. Vertailimme kysymyksiä ja vastauksia toisiinsa, käyttäen apuna raportteja Proprofsista ja SPSS:stä sekä Excelin havaintomatriisista. Kävimme kerätyn aineiston läpi kysymys kysymykseltä, esittelemme ja tulkitsemme ne luvussa 7.

Johtopäätöksissä luvussa 8 vertailemme ja pohdimme tuloksia toisiinsa ja aiemmin tehtyihin oppinäytetöihin ja analysoimme sitä, mitä nämä tulokset meille kertoivat.

6.2 Saatekirje

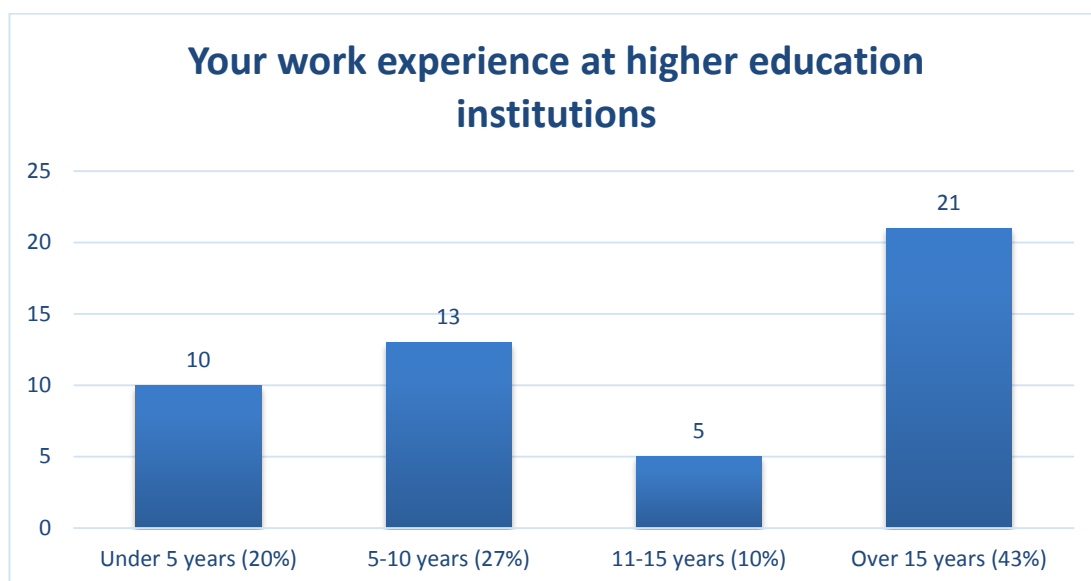
Kyselyn alkuun kirjoitimme saatekirjeen (Liite 2), jossa kerroimme lyhyesti itsestämme, siitä mikä on Laurea Living lab ja miksi lähestyimme heitä tällä kyselyllä. Saatekirjeemme tarkoituksena oli tehdä itseämme hieman tunnetummiksi vastaajille, jotta heidän kiinnostuksensa vastaamista kohtaan nousisi. Liitimme saatekirjeeseen myös valokuvamme, koska halusimme antaa kyselyllemme kasvot ja luoda mahdollisimman realistisen vuorovaikutusmielikuvan. Hyvin laadittu saatekirje on erittäin tärkeä osa onnistunutta kyselyä. Saatekirjeemme saikin kehuja ja kiitoksia. Moni vastaaja lähestyi meitä kyselyn lisäksi myös sähköpostitse, kiitti kirjeestä ja kannusti jatkamaan hyvää työtä.

7 Kyselyn tulokset

Kyselyn tulokset olivat osaksi odotustemme mukaisia, mutta joukossa oli myös hyvinkin yllättäviä tuloksia, joita emme osanneet odottaa. Mielestämme vastausprosentti oli kuitenkin suhteellisen hyvä ja olimme siihen tyytyväisiä. Seuraaviin alalukuihin olemme jaotelleet kerätyn aineiston taustatietojen ja varsinaisen aineiston perusteella. Tuloksia olemme havainnoineet ristiintaulukointikuvioiden ohelle myös sanallisesti, jotta tulokset olisivat mahdollisimman helposti luettavissa ja ymmärrettävissä. Tulokset on kerrottu kappaleina vastaajamäärän jäätyä alle sadan, joka mahdollistaisi virallisesti prosenttilukujen käytön. Prosenttiluvut on kuitenkin kerrottu tulosten ohessa sulkumerkein mahdollista tulosten havainnollistamista helpottamaan.

7.1 Vastaajien taustatiedot

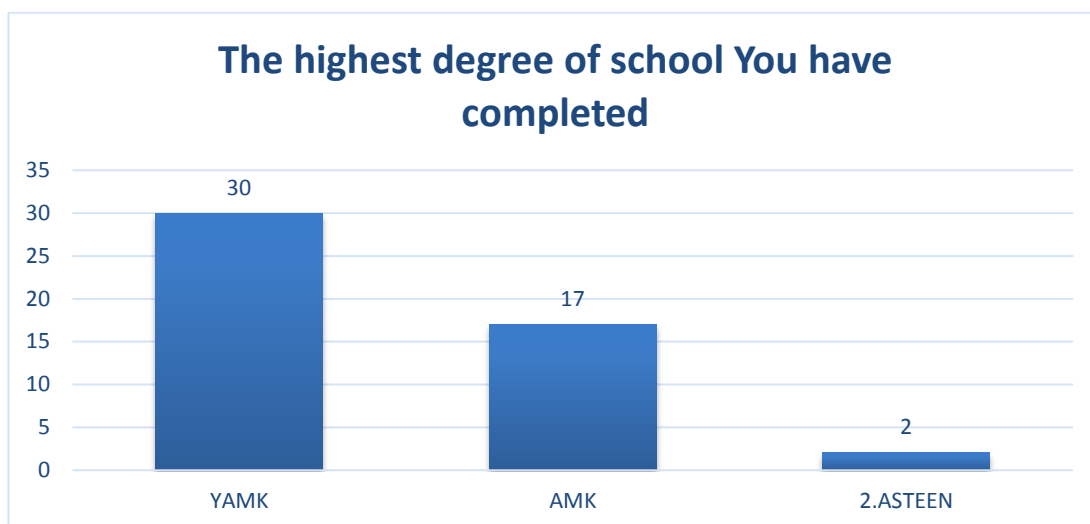
Ensimmäinen taustatietokysymys kertoo, että vastaajista 35 (73 %) oli naisia ja 13 (27 %) miehiä. Toinen taustatietokysymys kertoo, että vastaajista 21 (43 %) on työskennellyt opetusalailla yli 15 vuotta, vastaajista 5 (10 %) 11-15 vuotta, vastaajista 13 (27 %) 5-10 vuotta ja vastaajista 10 (20 %) alle viisi vuotta (Kuvio 5).

Kuvio 5: Vastaajan työkokemus yliopistossa

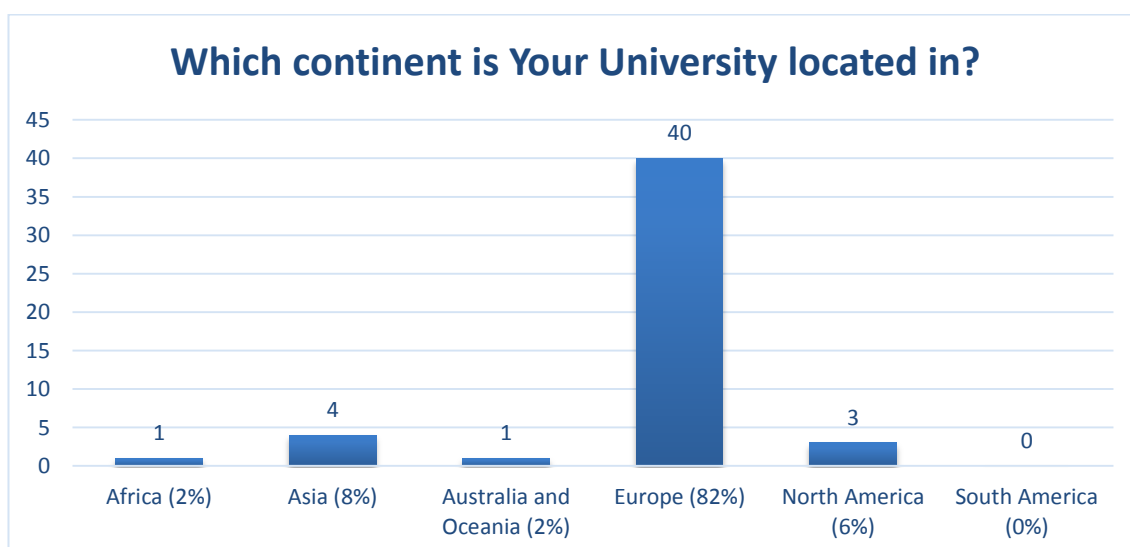
Toisella kysymyksellä kartoitimme myös yhteyttä työkokemuksen kestolla mahdollisiin tarpeisiin uudistaa ja kehittää opetusjärjestelmää. Tämä kertoo meille, että vastaajista lähes puolet ovat työskennelleet yliopistossa yli 15 vuotta ja ovat näin ollen hyvin pitkän linjan ammattilaisia. Toisaalta taas tästä näemme myös, että niin sanottua nuorempaa vastaajakuntaa, jotka ovat työskennelleet alalla alle 10 vuotta, on lähes yhtä paljon, kuin kauemmin työskennellyttä.

Kolmas taustatietokysymys oli avoin kysymys, jossa kysyimme vastaajan korkeinta suoritettua tutkintoa. Kysymys oli avoin ja vastaukset jakautuivat siten, että suurin osa vastaajista (30), on suorittanut ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (ylempi AMK), 17 vastaajista on suorittanut alemman ammattikorkeakoulututkinnon (alempi AMK) ja vain kahdella (2) vastaajalla on tällä hetkellä suoritettuna toisen asteen koulutus (Kuvio 6).

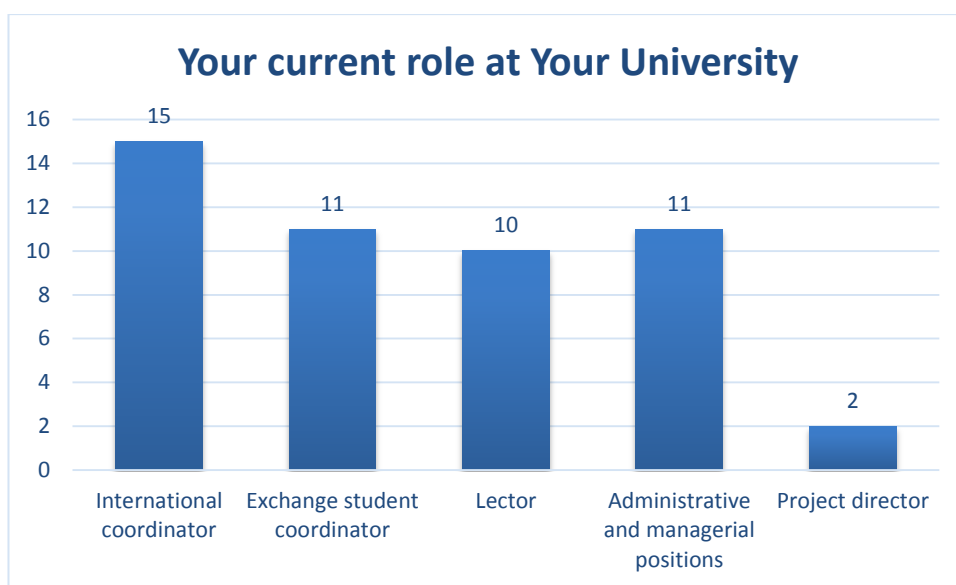
Kuvio 6: Korkein suoritettu tutkinto

Neljäs taustatietokysymys toi esiin, että suurin osa vastaajista (82 %) oli Euroopasta. Toiseksi eniten vastaajia (8 %) oli Aasiasta, Pohjois-Amerikasta vastaajia oli 6 % ja Afrikasta ja Australiasta vastaajia oli 2 % (Kuvio 7). Toivoimme vastauksia tasaisesti jokaisesta maanosasta, mutta ikäväksemme huomattavasti suurin osa vastaajista tuli Euroopan alueen yliopistoista. Tämä myöskin oli aavistettavista, koska Euroopassa Laurealla on huomattavasti suurempi määrä yhteistyöyliopistoja kun muualla maailmassa. Lisäksi Euroopassa uudenlaiset opetusmenetelmät on otettu erittäin avosylin vastaan ja niihin panostetaan runsaasti.

Kuvio 7: Vastaajan yliopiston maantieteellinen sijainti

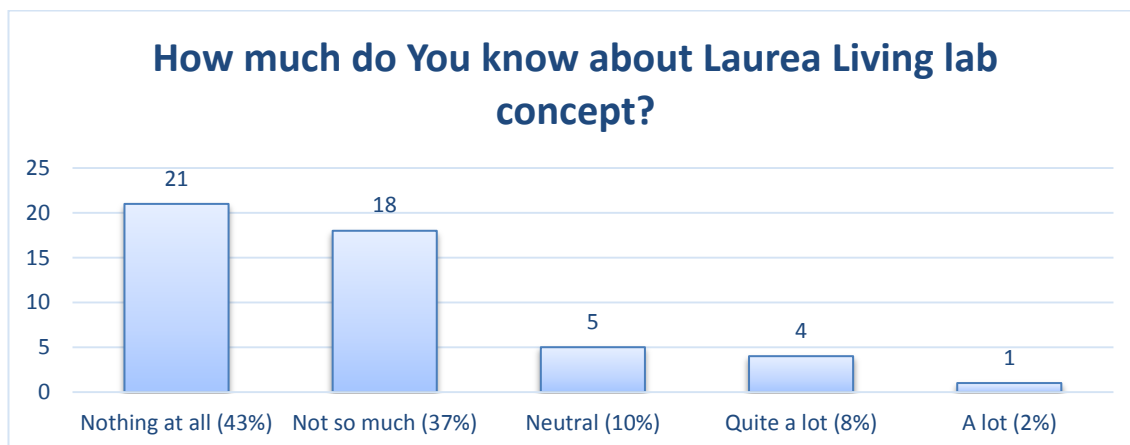
Viidentenä ja viimeisenä taustatietokysymyksenä kysyimme vastaajan toimenkuvaa omassa yliopistossaan. Vastaajista 15 työskentelee kansainvälisenä koordinaattorina tai muissa kansainvälisissä tehtävissä, 11 toimii vaihto-oppilaskoordinaattorina ja 10 eri alojen lehtoreina. Yliopistojen hallinnossa tai johtotehtävissä työskentelee 11 vastaajista ja 2 toimii yliopistossaan projektijohtajana (Kuvio 8).

Kuvio 8: Vastaajan toimenkuva yliopistossa

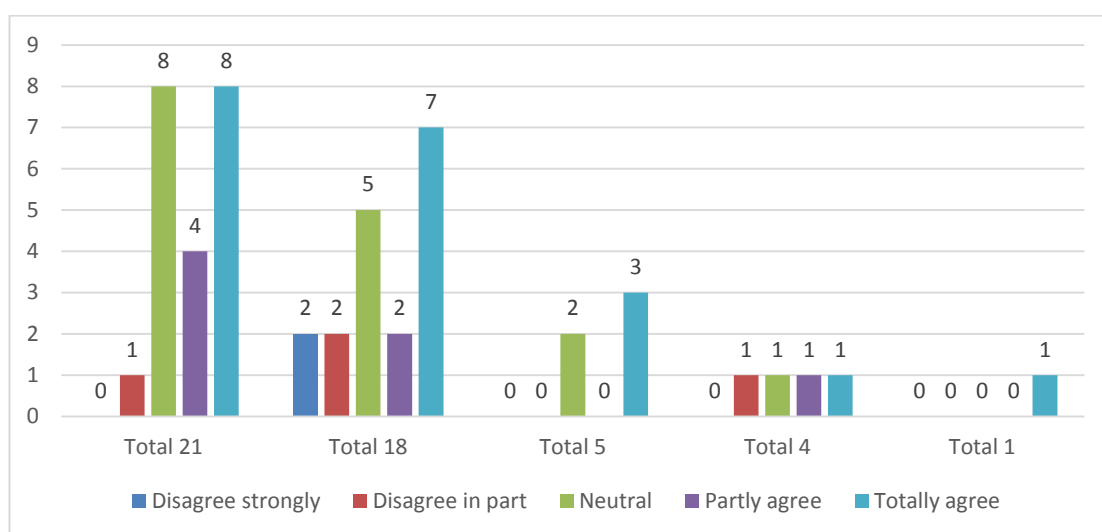
7.2 Kysymykset

Ensimmäisenä varsinaisena kysymyksenämme oli ”How much do You know about Laurea Living lab concept?” (Kuvio 9). Vastausvaihtoehtoja oli viisi - Nothing at all, Not so much, Neutral, Quite a lot ja A lot. Vastaajista 21 (43 %) ei tiennyt Living lab konseptista mitään, 18 (37 %) vastaajista tiesi vähän, 5 (10 %) neutraali, 4 (8 %) suhteellisen paljon ja 1 (2 %) paljon.

Kuvio 9: Kuinka paljon vastaaja tietää Laurean Living lab -konseptista

Tähän vastaukseen perustuen mielestämme Laurean tulisi markkinoida Living lab toimintaa huomattavasti enemmän maailmalla ja saada tunnettavuutta ja uudenlaista opetusmallia mainostettua ja tuotua julki erilaisin keinoin. Keinoja voisi olla vaikkapa esittelyvideo tai konkreettinen vierailu. Vastaaajista 21 (43 %), jotka vastasivat, etteivät tiedä Laurea Living labista mitään, pitivät kuitenkin erittäin todennäköisenä, että yliopistojen välistä yhteistyötä voitaisiin vahvistaa ostamalla uudenlainen koulutusmalli toiselta yliopistolta. Tämä osoittaisi, että esimerkiksi Laurean Living lab -tyyppisellä toiminnalla saattaisi olla toimintamahdollisuus näissä yliopistoissa (Kuvio 10).

Kuvio 10: Yliopistojen välistä yhteistyötä voitaisiin vahvistaa ostamalla uudenlainen koulutusmalli

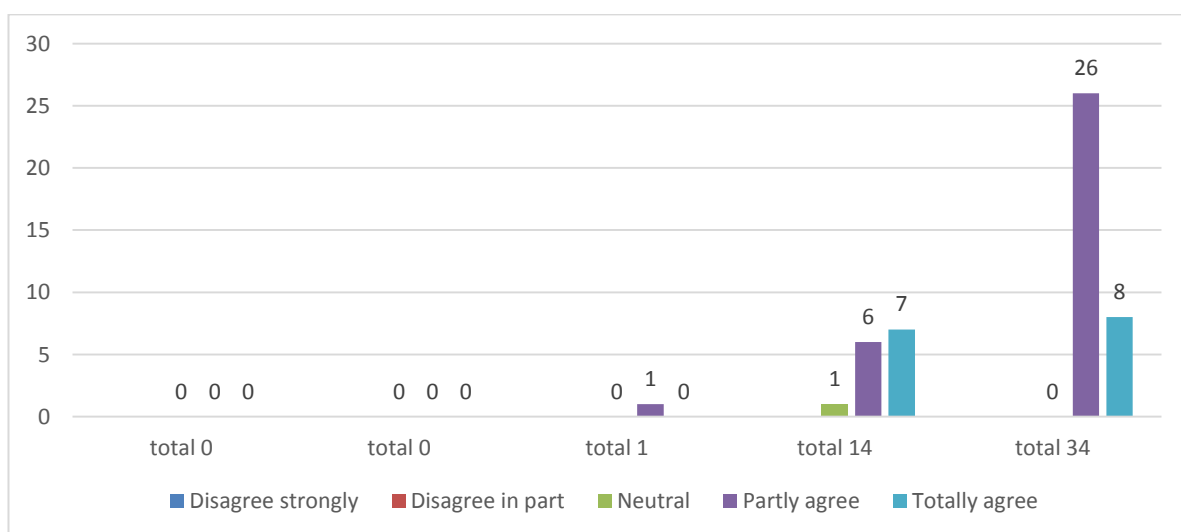
Moniammatillinen yhteistyö

Toinen kysymyksemme oli väitteen muodossa. Kysyimme, kuinka tärkeää moniammatillinen yhteistyö on opinnoissa (Multi-professional collaboration is important for the studies..) (Kuvio 11.) Vastausvaihtoehtoja oli viisi, Disagree strongly, Disagree in part, Neutral, Partly agree sekä Totally agree. Vastaaajista 34 (69 %) oli sitä mieltä, että moniammatillinen yhteistyö opintojen aikana on todella tärkeää/samaa mieltä asiasta. 14 (29 %) vastaajista kokee moniammatillisen yhteistyön tärkeäksi/on osittain samaa mieltä. 1 (2 %) vastaajista oli neutraaleja tähän kysymykseen. Kukaan vastaajista ei ollut väitteen kanssa missään määrin eri mieltä (Disagree in part 0 % sekä Disagree strongly 0%).

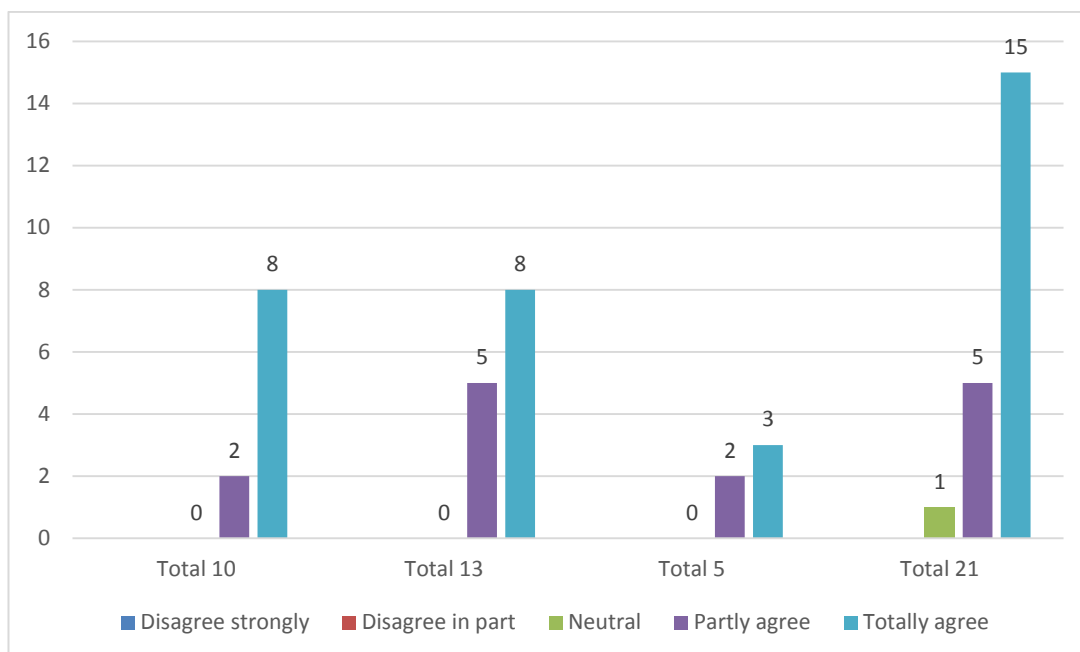
Kuvio 11: Kysymys 2 ”Kuinka tärkeää moniammatillinen yhteistyö on opinnoissa”

Vastaajista 26 (78,8 %), jotka olivat sitä mieltä, että moniammatillinen yhteistyö opintojen aikana on erittäin tärkeää, kokevat tärkeäksi myös, että yliopistojen välistä yhteistyötä tulisi toteuttaa vaihto-oppilasohjelman avulla (Kuvio 12).

Kuvio 12: Vaihto-oppilasohjelman tärkeys moniammatillisessa yhteistyössä

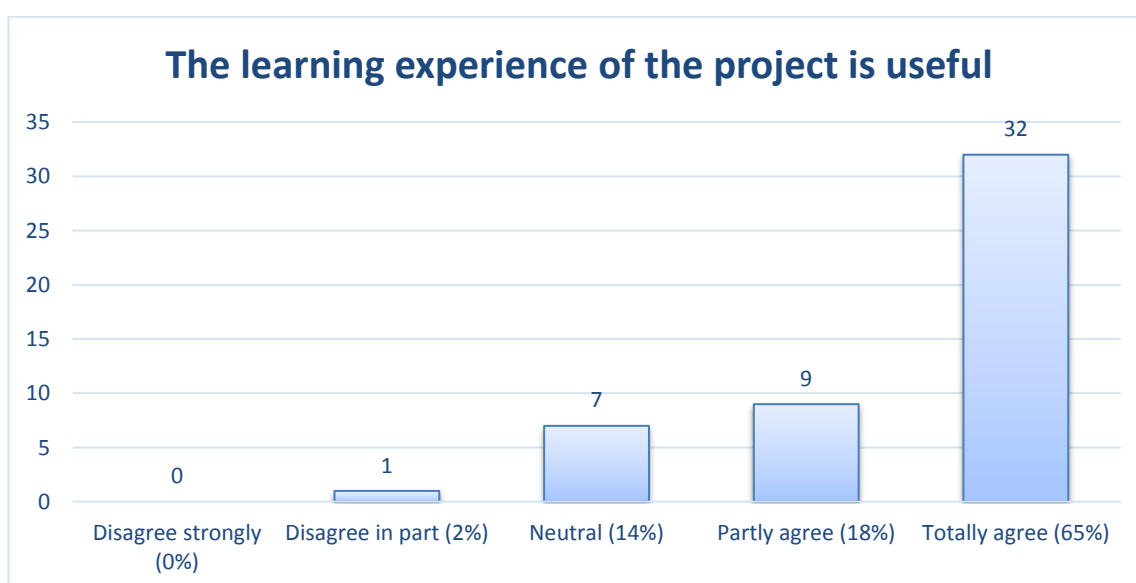
Lisäksi kartoitimme, miten työkokemusvuodet vaikuttivat siihen, mitkä asiat koettiin tärkeiksi opinnoille (Kuvio 13). Tulosten mukaan ei havaittu suurta merkitystä vastaajan työkokemusvuosilla oppimismenetelmien tärkeyttä mitattaessa, vaan kaikki kokemusryhmät kokivat tarpeellisuudet lähes samoissa määrin tarpeellisiksi.

Kuvio 13: Työkokemuksen riippuvuus moniammatillisen yhteistyön tärkeydestä opinnoille

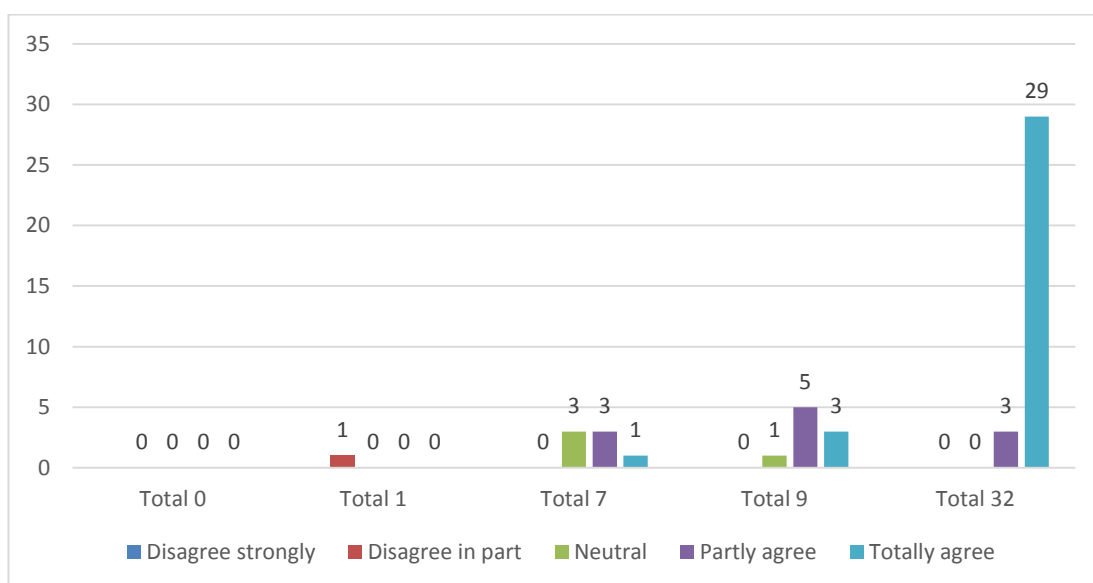
Projektioppimisen hyödyllisyys

Kolmantena kysymyksenä kysimme, kuinka hyödyllistä projektioppiminen on (The learning experience of the project is useful.) Vastaajista 32 (65 %) oli asiasta täysin samaa mieltä. Vastaajista 9 (18 %) oli osittain samaa mieltä. Neutraaleja vastauksia oli 7 (14 %) ja osittain eri mieltä olevia vastauksia 1 (2 %). Kukaan vastaajista ei ollut asiasta täysin eri mieltä (Kuvio 14).

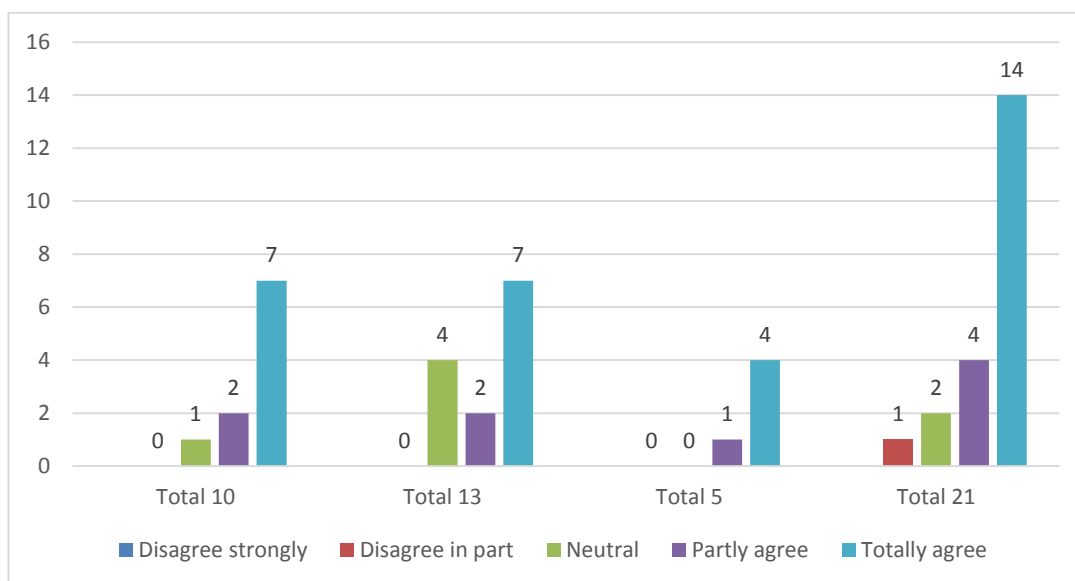

Kuvio 14: Projektioppimisen hyödyllisyys

Vastaajista 29 (87,9 %), jotka olivat täysin samaa mieltä projektioppimisen hyödyistä olivat myös sitä mieltä, että projektioppiminen tukee työelämässä tarvittavia taitoja (kuvio 15). Laurea Living Labin vahvimpana missiona kuitenkin on projektityöskentely, joten kun 32 (65 %) vastaajista pitää projektiopiskelua hyödyllisenä ja heistä 29 (87,9 %) sitä työelämän taitoja tukevana, on selkeää, että Laurea Living labin markkinointi maailmalle olisi hyödyllistä ja siihen tulisikin panostaa, jotta Laurean koulutusvienti saataisiin nousuun ja osaamista jaettua maailman laajuisesti. Myös työkokemuksen riippuvuus projektioppimisen hyödyllisyydestä opinnoille puoltaa tätä (Kuvio 16).

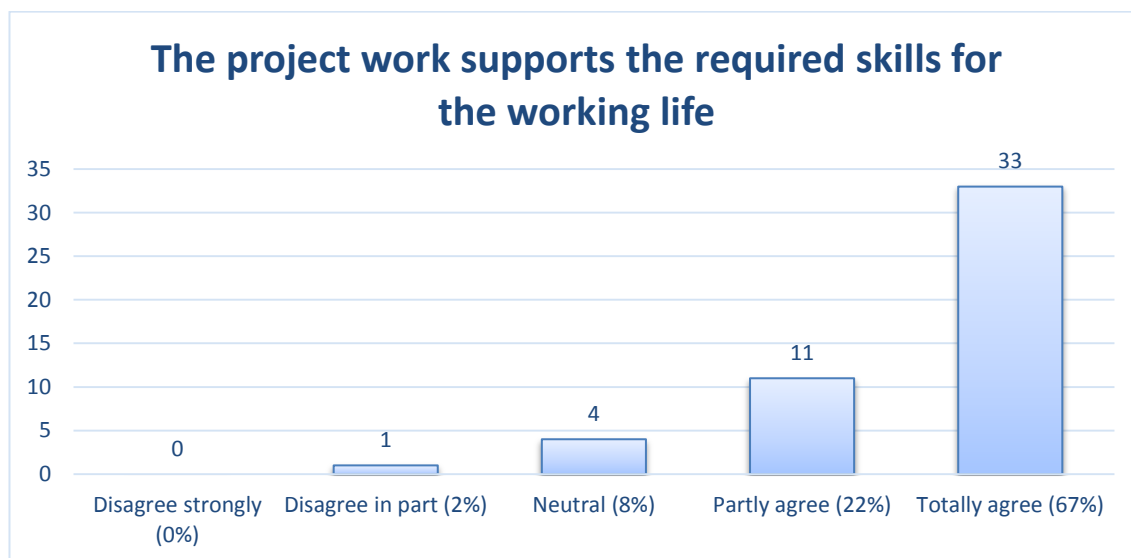
Kuvio 15: Projektioppimisen hyödyllisyys työelämässä

Kuvio 16: Työkokemuksen riippuvuus projektioppimisen hyödyllisyydestä opinnoille

Projektityö tukee tarvittavaa taitoa työelämässä

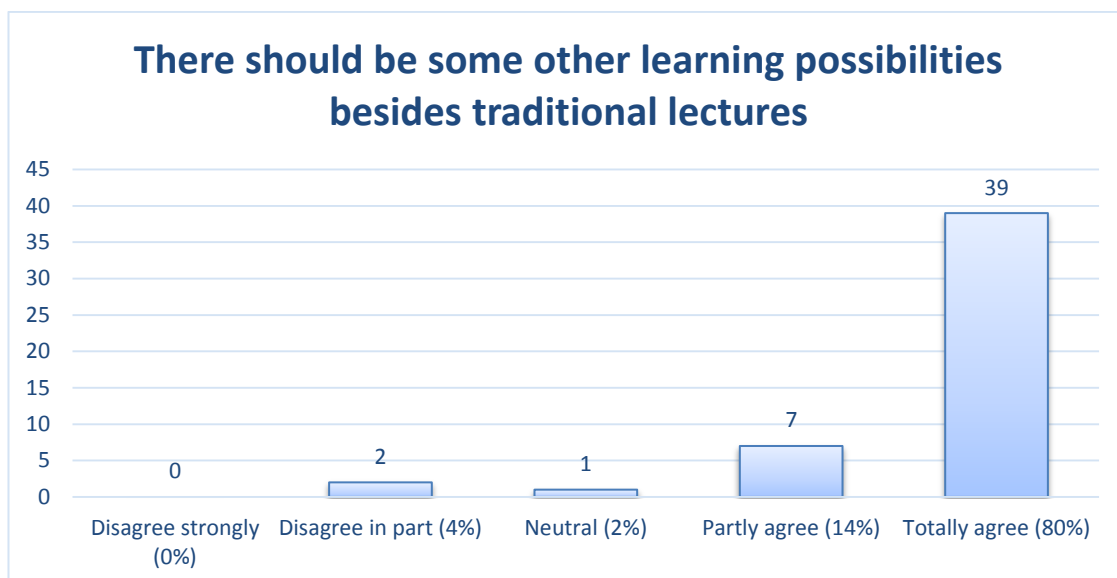
Neljäntenä kysymyksenä kysimme, ovatko vastaajat samaa mieltä, että tukeeko projektityöskentely tarvittavia taitoja työelämässä (The project work supports the required skills for the working life.) Vastaajista 33 (67 %) oli täysin samaa mieltä, 11 (22 %) osittain samaa mieltä, 4 (8 %) neutraaleja sekä 1 (2 %) osittain eri mieltä. Kukaan vastaajista ei ollut täysin eri mieltä asiasta (Kuvio 17).

Kuvio 17: Kysymys 4: ”Tukeeko projektityöskentely tarvittavia taitoja työelämässä”

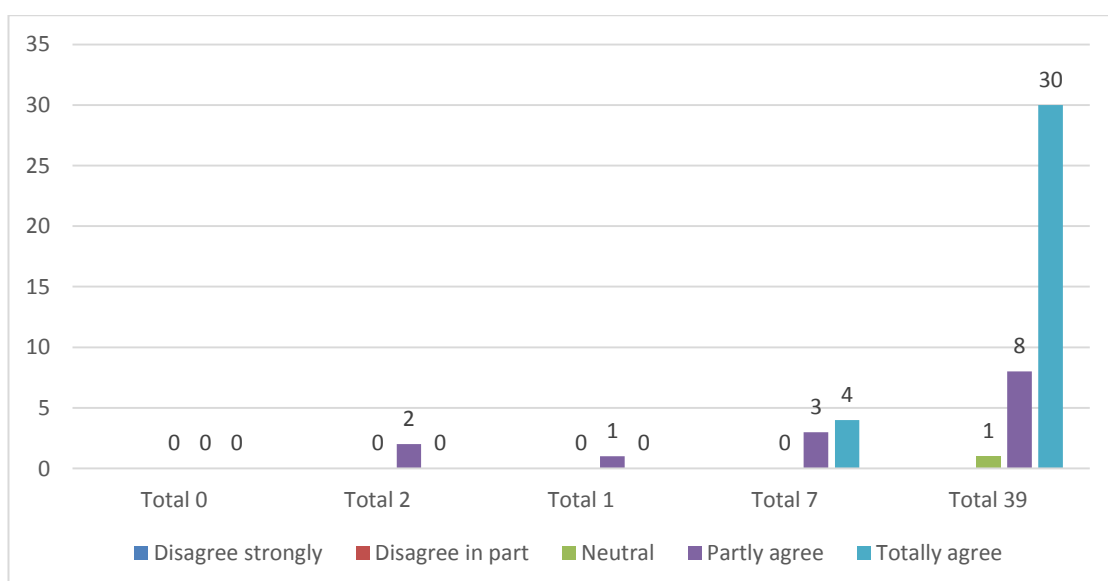
Perinteisten luentojen lisäksi olisi oltava myös muita oppimismahdollisuuksia

Viidentenä kysymyksenä mietimme, tulisiko perinteisten luentojen lisäksi mahdollisesti olla myös muita oppimismahdollisuuksia (There should be some other learning possibilities besides traditional lectures). Vastaajista 39 (80 %) oli asiasta täysin samaa mieltä, 7 (14 %) osittain samaa mieltä, 1 (2 %) neutraaleja sekä 2 (4 %) osittain eri mieltä. Kukaan ei vastannut olevansa täysin eri mieltä asian suhteen (Kuvio 18).

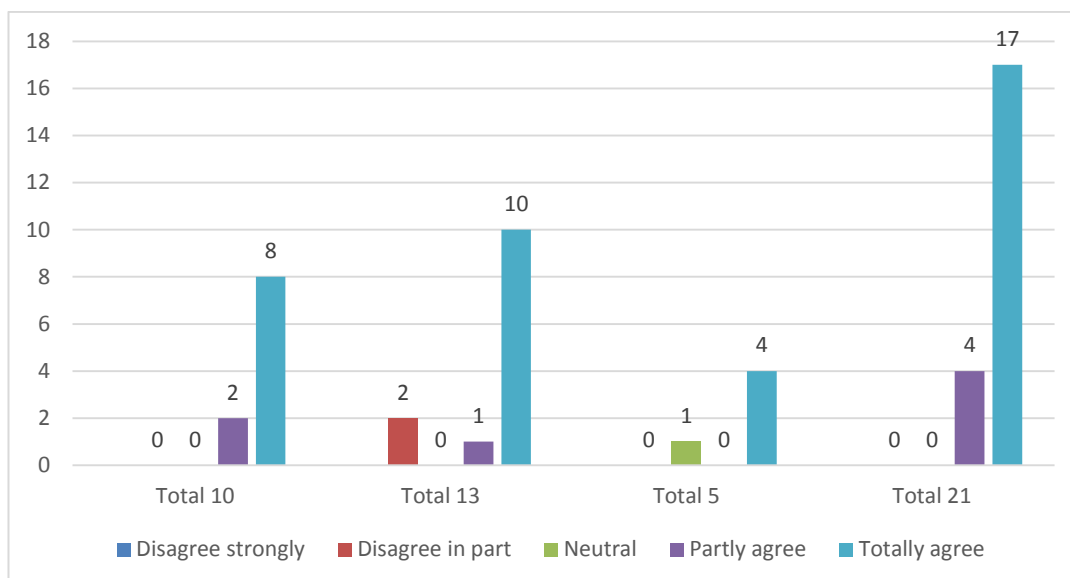

Kuvio 18: Kysymys 5: ”Tulisiko perinteisten luentojen lisäksi mahdollisesti olla myös muita oppimismahdollisuuksia”

Vastaajista 30 (88,2 %), jotka olivat asiasta täysin samaa mieltä, että opetuksessa tulisi olla perinteisten luentojen ohella myös muunlaisia oppimismahdollisuuksia, kokevat myös, että moniammatillinen oppiminen on erittäin tärkeää (Kuvio 19). Myös ne kenellä oli eniten työkokemusta, kokivat muunlaiset oppimismahdollisuudet tärkeäksi (Kuvio 20). Tästä voimmekin tulla johtopäätökseen, että perinteisten luentojen ohella oleva oppiminen voitaisiin suunnata moniammatilliseen oppimiseen esimerkiksi eri alojen edustajien pitämällä luennoilla tai muilla vastaavilla tavoilla.

Kuvio 19: Moniammatillisen yhteistyön tärkeys muilla menetelmillä luentojen ohella

Kuvio 20: Työkokemuksen riippuvuus tarpeeseen luentojen ohelle muunlaiselle oppimiselle

Koulujen välinen yhteistyö

Kuudennessa kysymyksessä pohdimme koulujen välistä yhteistyötä ja miten se onnistuisi parhaiten (Cooperation between the Universities is important for learning and it can be done successful...). Vaihtoehtoisina tapoina yhteistyölle olimme valinneet Living labille tyypillisiä tapoja, kuten projektit, yhteisluennot, koulutusmallin jakaminen ja vaihto-oppilastoiminta. Vastaukset jakautuivat hyvin tasaisesti (Kuvio 21).

Projekteissa: Vastaajista 16 (32,6 %) oli asiasta täysin samaa mieltä siitä, että projektioppiminen on hyödyllistä ja tarpeellistakin yhteistyötä opistojen välillä. Vastaajista 30 (61 %) oli osittain samaa mieltä, neutraaleja vastauksia oli 2 (4 %). Vastaajista 1 (2%) oli osittain eri mieltä projektioppimisen hyödyllisyydestä, kukaan ei ollut asiasta täysin eri mieltä.

Opistojen välille järjestetyillä yhteisillä luennoilla: Vastaajista 20 (40,8 %) oli asiasta täysin samaa mieltä siitä, että opistojen väliset yhteiset luennot on hyvä keino opistojen väliselle yhteistyölle. Vastaajista 21 (42,8 %) osittain samaa mieltä, neutraaleja vastauksia oli 5 (10 %). Osittain eri mieltä yhteisten luentojen hyödyllisyydestä oli 3 (6 %), kukaan ei ollut asiasta täysin eri mieltä.

Ostamalla uutta opetusmenetelmää toiselta yliopistolta: Tämä kysymys esitti eniten hajautusta vastauksissa. Vastaajista 20 (40,8 %) oli täysin samaa mieltä yhteistyöstä koulutusmallin jakamisessa toisen opiston kanssa. Vastaajista 7 (14 %) oli asiasta osittain samaa mieltä. Neut-

raaleja vastauksia tähän kysymykseen oli 16 (32,6 %). Osittain eri mieltä oli 4 (8 %), ja täysin eri mieltä yhteisestä opetusmallista oli 2 (4 %).

Järjestämällä toisen yliopiston kanssa vaihto-opiskelija-ohjelma: Vastaajista 15 (31 %) oli täysin samaa mieltä vaihto-oppilastoiminnan hyödyistä opistojen väliselle yhteistyölle. Osittain samaa mieltä oli 33 (67 %) vastaajaa. Neutraaleja vastauksia oli 1 (2 %). Kukaan vastaajista ei ollut osittain tai täysin eri mieltä.

Cooperation between the Universities is important for learning and it can be done successfully...

	Disagree strongly	Disagree in part	Neutral	Partly agree	Totally agree
A. a) in projects	--	1	2	30	16
B. b) in arranged co-lectures between them.	--	3	5	21	20
C. c) by buying a new teaching method from them.	2	4	16	7	20
D. d) by organizing an exchange student program with them.	--	--	1	33	15

Kuvio 21: Kysymys 6: ”Koulujen väliset yhteistyöt...”

On todella hyödyllistä oppia tekemään tiivistä yhteistyötä yliopiston, opiskelijoiden ja ...

Seitsemännessä kysymyksessä mietimme minkä toimijan kanssa yliopiston ja opiskelijoiden olisi hyvä tehdä yhteistyötä (Kuvio 22).

Paikalliset yritykset: Vastaajista 38 (78 %) oli asiasta täysin samaa mieltä, että opiskelijoiden ja opistojen tulisi toimia yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa. Vastaajista 8 (16 %) oli osittain samaa mieltä. Neutraaleja vastauksia oli 3 (6 %). Kukaan vastaajista ei ollut asiasta osittain tai täysin eri mieltä.

Kunnat: Vastaajista 22 (45 %) oli täysin samaa mieltä yhteistyöstä kuntien kanssa. Vastaajista 18 (37 %) oli osittain samaa mieltä. Neutraaleja vastauksia tuli 8 (16 %) ja osittain eri mieltä asiasta oli 1 (2 %). Kukaan ei ollut asiasta täysin eri mieltä.

3. sektorin organisaatiot: Vastaajista 24 (49 %) oli täysin samaa mieltä yhteistyöstä 3. sektorin organisaatioiden kanssa. Osittain samaa mieltä asiasta oli 14 (29 %). Neutraaleja vastauksia 10 (20 %) ja osittain eri mieltä oli vastaajista 1 (2 %). Kukaan ei ollut asiasta täysin eri mieltä.

Valtio: Vastaaajista 22 (45 %) oli täysin samaa mieltä valtion yhteistyön kanssa. Osittain samaa mieltä vastaaajista oli 17 (35 %). Neutraaleja vastauksia oli 8 (16 %) ja osittain eri mieltä oli vastaaajista 2 (4 %). Kukaan ei ollut asiasta täysin eri mieltä.

It is really beneficial for learning to cooperate closely between the University, students and...

	Disagree strongly	Disagree in part	Neutral	Partly agree	Totally agree
A. a) local companies.	--	--	3	8	38
B. b) municipalities.	--	1	8	18	22
C. c) 3rd sector organisations.	--	1	10	14	24
D. d) governmental organisations.	--	2	8	17	22

Kuvio 22: Kysymys 7: ”Minkä toimijan kanssa yliopiston ja opiskelijoiden olisi hyvä tehdä yhteistyötä”

Nämä vastaukset tukevat myös Laurean Living lab -konseptin visiota ja missiota työskennellä tiiviissä yhteistyössä kaikkien edellä mainittujen tahojen kanssa. Vastaukset tukevat myöskin mahdollisuutta Laurean Living lab -tyyppiseen opiskeluun kansainvälisillä markkinoilla.

Koulutuksen arvoa kasvatettaisiin merkittävästi...

Kahdeksannessa kysymyksessä mietittiin millä koulutuksen arvoa voitaisiin kasvattaa merkittävästi (Kuvio 23).

Kansainvälinen yhteistyö: Vastaaajista 37 (76 %) oli asiasta täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä asiasta oli 10 (20 %) vastaaajista. Neutraaleja vastauksia oli 1 (2 %) ja täysin eri mieltä vastaaajista oli myös 1 (2 %). Kukaan vastaaajista ei ollut osittain eri mieltä.

Kielitaito: Vastaaajista 31 (63 %) oli asian suhteen täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä asiasta oli vastaaajista 17 (35 %). Neutraaleja vastauksia oli 1 (2 %). Kukaan vastaaajista ei ollut osittain tai täysin eri mieltä.

Modernit oppimismenetelmät: Vastaaajista 27 (55 %) oli asiasta täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä asian kanssa oli 18 (37 %). Neutraaleja vastauksia oli 4 (8 %). Kukaan vastaaajista ei ollut asiasta osittain tai täysin eri mieltä.

The value of education would be substantially increased by...

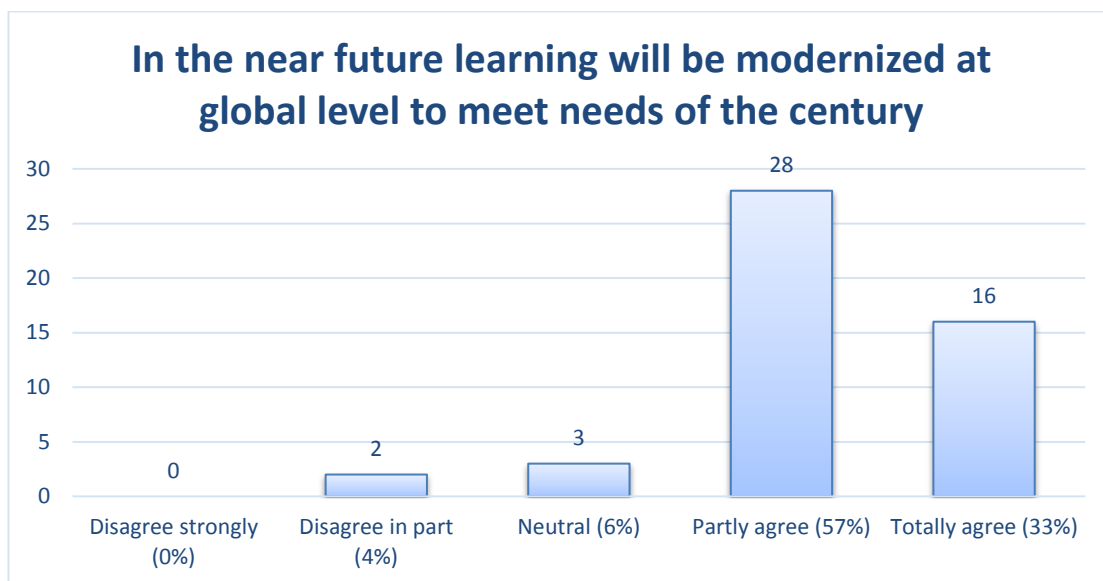
	Disagree strongly	Disagree in part	Neutral	Partly agree	Totally agree
A. a) international cooperation.	1	..	1	10	37
B. b) language skills.	..	..	1	17	31
C. c) modern learning methods.	..	..	4	18	27

Kuvio 23: Kysymys 8 ”Millä koulutuksen arvoa voitaisiin kasvattaa merkittävästi”

Nämä vastaukset kertovat meille, että kansainvälinen yhteistyö koetaan erittäin merkittävänä koulutuksen arvoa nostavana tekijänä. Tästä voisimme myös päätellä, että vastaajien mukaan Laurealla voisi olla hyvät mahdollisuudet kasvattaa kansainvälistä yhteistyötään maailmalla ja tähän tulisi ilman muuta panostaa. Vastausten perusteella moni yliopisto toivoisi enemmän yhteistyötä kansainvälisellä tasolla. Myös kielitaito koetaan hyvin tärkeäksi koulutuksen arvoa nostavaksi asiaksi ja tähänkin erittäin tehokas ratkaisu olisi kansainvälinen yhteistyö. Modernit oppimismenetelmät eivät yltäneet ihan yhtä merkittäviksi koulutuksen arvon lisääjiksi kuin muut vaihtoehdot.

Lähitulevaisuudessa koulutusta uudistetaan kansainvälisesti vastaamaan tämän hetken tarpeita

Yhdeksäntenä kysymyksenä mietimme, uudistetaanko koulutusta lähitulevaisuudessa vastaamaan nykyajan tarpeita. (In the near future learning will be modernized at global level to meet needs of the century). Vastaajista 16 (33 %) oli asian kanssa täysin samaa mieltä, 28 (57 %) vastaajaa osittain samaa mieltä, neutraaleita vastauksia oli 3 (6 %) ja osittain eri mieltä olevia 2 (4 %). Kukaan ei ollut asiasta täysin eri mieltä (Kuvio 24).

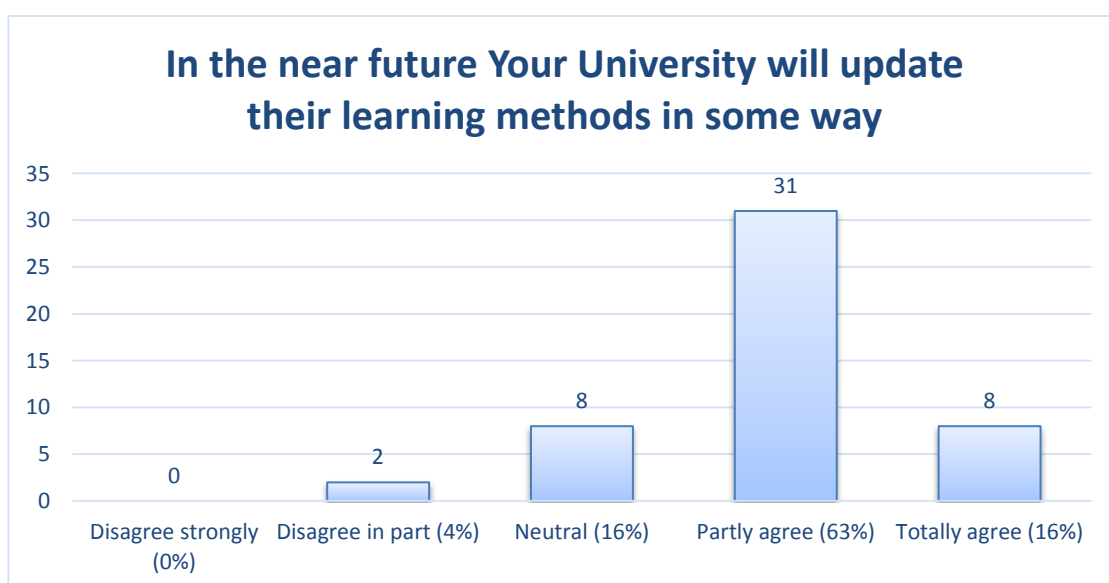

Kuvio 24: Kysymys 9: ”Uudistetaanko koulutusta lähitulevaisuudessa vastaamaan nykyajan tarpeita”

Lähitulevaisuudessa yliopisto päivittää oppimismenetelmänsä jollain tavalla

Kymmenentenä kysymyksenä kysimme, uskooko vastaaja, että hänen yliopistonsa tulee päivittämään opetustapojaan lähitulevaisuudessa jollain tavalla (In the near future Your University will update their learning methods in some way).

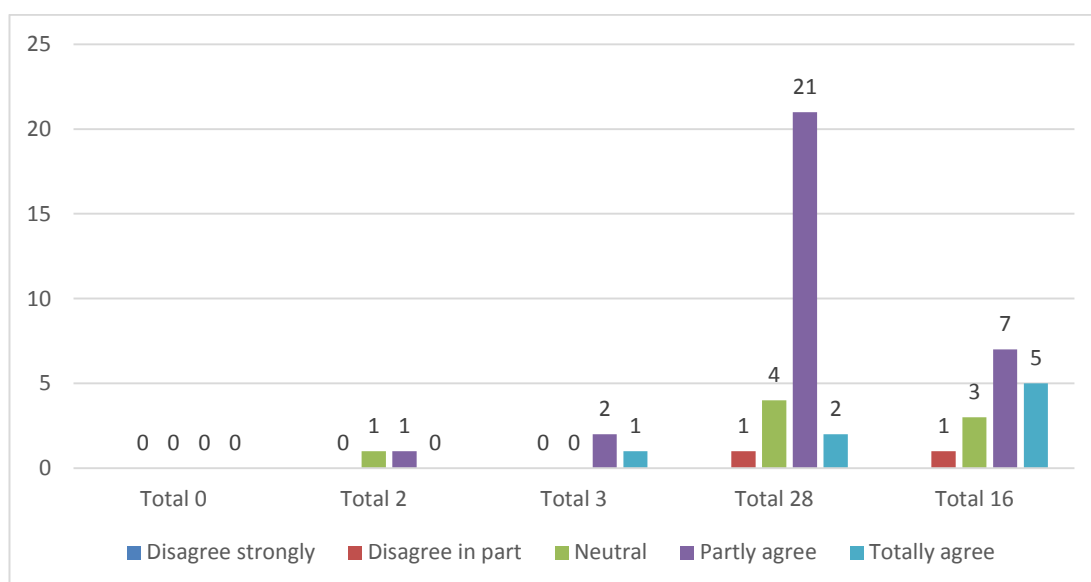
Vastaajista 8 (16 %) oli asian kanssa täysin samaa mieltä, 31 (63 %) osittain samaa mieltä, neutraaleja vastauksia 8 (16 %) ja osittain eri mieltä olevia 2 (4 %) vastaajaa. Kukaan ei ollut asiasta täysin eri mieltä (Kuvio 25).

Kuvio 25: Kysymys 10: ”Yliopistonne tulee päivittämään opetustapojaan lähitulevaisuudessa”

Tästä voimme päätellä, että moni yliopistojen henkilökunnasta kokee tarvetta uudistaa opetusmenetelmiään lähitulevaisuudessa ainakin jossain määrin. Tämän takia Laurean olisikin hyvä alkaa markkinoimaan omia oppimismenetelmiään ja tuoda itseään muiden opistojen tietoisuuteen myös oppimismenetelmiä tarjoavana yrityksenä sekä kansainvälisestä yhteistyöstä erittäin kiinnostuneena opistona.

Osittain eri mieltä oman yliopistonsa tulevasta uudistuksesta oli 2 (4 %) vastaajaa, mutta he kuitenkin kokevat, että oppimista tullaan uudistamaan kansainvälisellä tasolla lähitulevaisuudessa vastaamaan tämän hetken tarpeita (Kuvio 26), joten tästäkin voimme päätellä, että hekin kokevat tarvetta koulutuksen jonkinlaiselle muutokselle, vaikka sitä ei heidän opistossaan ole tällä hetkellä näköpiirissä. Tämänlaiset opistot voisivat olla myöskin erittäin hyvä kohderyhmä Laurean koulutusviennille, koska Laurean jo toimivat ja hyväksi todetut menetelmät ja järjestelmät voisivat saada opistot ymmärtämään muutoksen tarpeet ja ottamaan vastaan apua opistolta, joka sitä voisi helposti ja hyvin todistein tarjota.

Kuvio 26: Yliopisto tulee päivittämään opetustapojaan lähitulevaisuudessa jollain tavalla vastaamaan nykyhetken tarpeita.

Avoim kysymys: Miten haluaisit muuttaa oman opistosi opetustapoja?

Viimeisenä kysymyksenä esitimme avoimen kysymyksen siitä, miten vastaaja haluaisi muuttaa oman yliopistonsa opetustapoja (How would You like to change the way of learning at Your University?).

Tähän avoimeen kysymykseen saimme yhteensä 41 vastausta. Vastaukset olivat hyvin lyhyitä, muutaman sanan lauseita tai listauksia. Näistä vastauksista lähes jokainen toivoi nykyaikaisia

opetustapoja ja enemmän kansainvälistä yhteistyötä muiden korkeakoulujen kanssa. Lisäksi vastauksista vahvana esille nousi toiveet käytännöllisemmälle oppimiselle, vuorovaikutukselliselle kanssakäymiselle opiskelijan ja lehtorin välillä, opiskelijan kalenterin personalisoiminen, sekä luentojen ohelle muita tapoja oppia. Myös kielitaidon vahvistamiseen toivottiin kehitystä ja yhteistyötä eri alojen opiskelijoiden välille, jolloin projektioppimisesta saataisiin vieläkin tehokkaampaa, kun projektissa olisi mukana eri alojen tulevia ammattilaisia. Yksi vastaajista toivoi myöskin vaihto-oppilastyypistä toimintaa lehtorin ja opiston muun henkilökunnan välille, jota jo Laureassa noudatetaan. Kokonaisuutena avoimet kysymykset eivät juurikaan tuoneet mitään uutta tietoa jo edellä kysytyihin strukturoituihin kysymyksiin.

8 Johtopäätökset ja kehitysehdotukset

Tässä opinnäytetyössä olettamus perustui täysin omiin mielipiteisiimme, havaintoihimme korkeakouluympäristöstä sekä olettamuksiin kansainvälisistä korkeakouluista. Kyselyä aloittaessamme olettamus oli, että Laurea Living lab -toimintamalli olisi kansainvälisesti suhteellisen tunnettu toimintamalli ja, että uudenlaisia opetustapoja olisi otettu käyttöön jo useassa maassa kautta maailman. Lisäksi selkeänä olettamuksena pidimme Laurean Living lab -toimintamallin tyyppisen koulutuksen toimivuutta ja tarpeellisuutta kansainvälisellä tasolla.

Kyselyn avulla kerätty aineisto kuitenkin kertoo meille, että Laurea Living lab -toimintamalli on kansainvälisesti todella huonosti tunnettu toimintamalli, eikä monikaan ollut aiemmin kuullut siitä mitään. Kuitenkin Living labeja on jo ympäri Eurooppaa, joten sen kaltainen toimintamalli on tietoisuudessa, mutta ei Laurean toteuttamana. Kyselyn 49 vastaajasta 21 (43%) ei tiennyt mitään Laurean Living lab -toimintamallista ja 18 (37%) ei juuri ollenkaan. Vain viisi vastaajaa (10%) tiesi jonkin verran tai enemmän Laurean Living labista.

Odotuksemme sukupuolijakaumasta toteutui odotetusti niin, että suurin osa vastaajista, 35 (73%) oli naisia ja 13 (27%) miehiä. Vastaavasti työkokemuksen määrä ei yllättänyt, vaan suurin osa vastaajista, 20 (42%) on työskennellyt alalla yli 15 vuotta. Myöskään vastaajien koulutusaste ei yllättänyt meitä, vaan vastasi odotuksia siitä, että vastaajilla on melko korkea koulutusaste. Vastaajien maantieteellinen sijainti ei vastannut täysin toiveitamme vastaajien jakautumisesta maanosittain, vaan selkeästi suurin vastaajamäärä saatiin Euroopasta, 40 (82%). Tulos on kyllä hyvinkin looginen, siihen nähden, että Laurean yhteistyöpistoja on huomattavasti enemmän Euroopassa ja Euroopan sisäinen yhteistyö toimii melko hyvin. Olisimme toivoneet kuitenkin enemmän vastauksia Euroopan ulkopuolelta, jotta kyselystä olisi saatu kattavampi kokonaisuus.

Kyselyn tulokset kertovat selkeästi, että kansainväliselle yhteistyölle koetaan olevan tarvetta ja sitä pidetään erittäin tärkeänä opinnoille ja korkeakouluille. Tähän tulokseen kuitenkin

osaltaan saattoi vaikuttaa vastaajien toimenkuva organisaatiossa, heistä suurin osa työskenteli kansainvälisten yhteistöiden parissa. Kuitenkin mahdollista toimintamallin ostamista toiselta korkeakoululta pidettiin joiltain osin vielä epätodennäköisenä vaihtoehtona. Tutkimus toi myös selkeästi esille, että poikkeuksetta kaikki vastaajat toivoivat uudenlaisia monimuotoisia koulutusmenetelmiä, vuorovaikutuksellisempia tehtäviä luentojen rinnalle sekä käytännönläheisempää opetusta omaan korkeakouluunsa. Projektioppiminen yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa koettiin selkeästi myös hyväksi ja tarpeelliseksi keinoksi tukea opintoja ja syventää osaamista ja tämä vahvistaa Laurean Living lab -toimintamallin edellytyksiä menestyä.

Lähes kaikki vastaajista, 44 (90%) oli sitä mieltä, että koulutus tulee globaalisti muuttumaan lähitulevaisuudessa vastaamaan nykyajan tarpeita paremmin. Tämä on myöskin hyvin oletettu tulos, ottaen huomioon murroksen jota korkeakoulutus ja yleensä koulutus tällä hetkellä maailman laajuisesti käy läpi aikakausien muuttuessa ja teknologian mennessä eteenpäin.

Yksi avoimen kysymyksen vastauksista toivoi vaihto-oppilastyypistä toimintaa lehtorin ja opiston muun henkilökunnan välille, joka on mielestämme erittäin kehityskelpoinen idea, joka tulisikin ottaa harkintaan monessa opistossa. Tällaisella lehtorien vaihto-oppilastyypisellä vaihdolla voisi olla merkittäviä etuja opistoille, sillä lehtorin tietotaito lisääntyisi varmasti oleellisesti vaihdon aikana. Lehtorille tulisi mahdollisesti erilainen käsitys opetuksesta, kun hän näkisi miten muualla toimitaan. Lehtorin yleissivistys kasvaisi ja hän saisi paljon lisää jaettavaa opiskelijoille omien kokemustensa kautta. Laureassa tämä kyseinen Lehtorien ja muun henkilökunnan vaihtomahdollisuus onkin jo käytössä ja on osoittautunut hyväksi ja kannattavaksi tavaksi kehittää henkilökunnan osaamista ja jakaa tietoutta yli maanrajojen. Kaikki muutkin tässä avoimessa kysymyksessä saadut kehitystoiveet ovat jo osana Laurean Living lab -konseptia ja näin ollen tukee mahdollisuutta juuri Laurean Living lab -toimintamallin menestykselle kansainvälisesti, kunhan ne tuotaisiin riittävän selkeästi ihmisten tietouteen.

Kaikki kyselymme tulokset puhuvat sen puolesta, että kansainvälisellä tasolla on tarvetta uudenlaisille opetusmalleille ja opetustavoille. Vastauksista voimme päätellä, että Laurean Living lab -toimintamalli voisi olla yksi keino ratkaista muiden opistojen tarpeet uudelle opetustavalle. Laurean Living lab -toimintamalli olisi helposti räätälöitävissä oleva toimintamalli jokaiselle kohdeopistolle juuri sen opiston tarpeiden mukaiseksi kokonaisuudeksi. Kuten tässäkin kyselyssä tulee julki, myös Sara Sarjanen (2010) on todennut omassa opinnäytetyönsä tutkimusosassa, että Living lab -toimintamalli tarvitsee selkeän ja joustavan rakenteen toimakseen kaikenlaisissa ympäristöissä.

Kehitysehdotukset

Tämän kyselyn perusteella suosittelemme Laureaa panostamaan ensimmäisenä tunnettavuuden lisäämiseen. Tunnettavuuden lisäämiseksi kansainvälisesti tulisi luoda selkeä ja toimiva markkinointisuunnitelma, jota lähteä toteuttamaan. Markkinointisuunnitelman tulisi tuoda vahvasti julki Laurean innovatiivisuus, yksilöitävyys sekä käytännönläheisen oppimisen mahdollisuudet. Markkinointi tulisi toteuttaa mahdollisimman personoidusti ja ihmisläheisesti.

Paras tapa markkinoinnin toteuttamiseen voisi olla henkilökohtainen vierailu ja mukaansa tempaavat luentotyypiset esitelmät kohdeorganisaatioissa. Myös Laureaan saapuville vaihto-oppilaille tulisi avata Laurea Living lab -toimintamalleja enemmän, vaikka he eivät varsinaisesti Living labeissa opiskelisi. Näin ollen he voisivat osan Laurea Living lab -tietoutta mukanaan omaan korkeakouluun ja kansainvälinen tietous Laureasta ja Living lab -toiminnasta leviäisi. Tästä Laurea Living lab -tietouden levittämisestä tulisi tehdä projekti, joka tulisi aloittaa mahdollisimman pian, sillä saattaa mennä aikaa ennen kuin tietous on toivotulla tasolla. Tietoutta tulisi levittää kaikkialla tasapuolisesti, mutta alkuun painopiste voisi olla Euroopassa, joka on maantieteellisesti, jo olemassa olevien kontaktien määrän mukaan sekä taloudellisesti edullisin ja helpoin toteuttaa. Tätä Euroopan valintaa markkinoinnin aloituskohteeksi tukee myös Birgitta Yli-Seppälän (2012) opinnäytetyön tulos siitä, että suurena uhkana Living lab -toiminnalle on juurikin taloudelliset tekijät. Lisäksi Euroopassa opistoilla on lähtökohtaisesti hyvät resurssit toiminnalleen.

Laurean tulisi myös ehdottomasti lähteä tuotteistamaan hyväksi todettuja malleja ja saattaa loppuun jo aloitetut tuotteistamiset sekä aloittaa niiden markkinointi kansainvälisillä markkinoilla heti kun se on mahdollista. Henri Perttulan (2011) opinnäytetyön tutkielman mukaan tuotteistamisen tärkeimpänä tehtävänä on muokata palvelu tai tuote vastaamaan mahdollisimman hyvin asiakkaan tarpeita, johon Laureankin tulisi kiinnittää huomiota. Tämän kyselyn myötä uskomme, että Laurea Living lab -toimintamallille on hyvinkin suuret markkinat maailmalla. Kun kansainvälinen Laurea ja Laurea Living lab -tietous olisi saatu hyvälle tasolle, olisi uusien tuotteiden ja palveluiden markkinointi huomattavasti helpompaa ja onnistuminen varmempaa. Toki siihen tarvittaisiin oma selkeä markkinointisuunnitelma uusine innovatiivisine ideoineen, mutta emme pidä sitä ongelmana.

Mikäli markkinointia kehitetään, suosittelemme kyselyn uusimista sopivan määräajan kuluttua, jotta voidaan mitata uuden markkinointisuunnitelman toimivuutta.

9 Yhteenveto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa kysely, joka kartoittaa Laurea-ammattikorkeakoulun Living lab -koulutusmallin mahdollisuuksia menestyä kansainvälisillä markkinoilla. Tavoitteena oli selvittää kansainvälisten yhteistyökorkeakoulujen suhtautumista Laurean Living lab -toimintamallin tyyppiseen opiskelumalliin ja tuottaa tietoa, joka voisi edesauttaa koulutusviennin markkinointia. Lisäksi tavoitteena oli saada rajattua varteenotettavia kohderyhmiä maantieteellisen sijainnin mukaan potentiaalisiksi markkinakohteiksi. Nämä tavoitteet saavutimme mielestämme suhteellisen hyvin, vaikkakin vastaajakato heikentää kyselyn tulosten luotettavuutta jonkin verran, eivätkä tulokset ole kovinkaan yleistettäviä muiden maanosien osalta kuin Euroopan. Tulokset antavat kuitenkin hyvän pohjan mahdolliselle uudelle kyselylle, jonka voisi toteuttaa kyselyn tuomien kehitysehdotusten mahdollisen toteutuksen jälkeen. Uuden kyselyn teettäessämme, personoisimme kysymykset vielä paremmin koskemaan itse sitä asiaa, jota työmme on tarkoitus tutkia, emmekä jättäisi niin paljon tilaa yleistyksille, kuin mitä tässä kyselyssä jäi.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostuu Living lab -toimintamallista, koulutusviennistä, markkinakartoituksesta sekä tutkimusmenetelmästä ja on mielestämme riittävän kattava ja monipuolinen opinnäytetyön kokonaisuutta tarkasteltaessa. Lähteitä on todella runsaasti ja se lisää teoreettisen tiedon luotettavuutta.

Kyselyn toteutustavaksi valittiin määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä mahdollisen suuren vastaajamäärän vuoksi, vaikka vastaaja määrä jäikin huomattavasti toivottua pienemmäksi, mutta kysely toteutettiin kuitenkin loppuun asti niin hyvin kuin mahdollista. Kyselylomakkeena toiminut strukturoitu kyselylomake toimi hyvin, mutta antoi liian avoimia tuloksia kysymysmuodoillaan. Tuloksia analysoidessamme, totesimme kysymysten koskevan enemmänkin Living lab -toimintamallin yleisiä käytänteitä, kuin Laurean Living lab -mallin personoituja käytänteitä. Näin ollen vastaukset koskevat enemmänkin Living lab -toimintamallin markkinoita, kuin Laurean markkinoita. Vaikkakin toki Laurealle on myös hyödyllistä tietoa yleisestä mielipiteestä koskien Living lab -malleja.

Tässä kyselyssä kerätty aineisto ja tulokset tullaan jakamaan toimeksiantajan, Laurean TKI-yksikön käyttöön ja toivomme heidän saavan tästä kyselystä mahdollisesti uutta ja hyödyllistä tietoa Laurea Living lab -toimintamallin tilanteesta kansainvälisillä markkinoilla ja lisäksi tulokset puhuvat vahvasti yleisen Living lab -mallin puolesta.

Toimeksiantajan palaute kyselystä

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimineen Laurea ammattikorkeakoulun TKI-yksikön yliopettaja Antti Sekki oli erittäin positiivisesti yllättynyt keräämästämme vastaajamäärästä. Hänen odotuksensa vastaajamäärästä ylittyi huomattavasti. Sekki koki kyselyn tulokset Laurealle myönteisenä asiana. Hän oli samaa mieltä tulostemme kanssa siitä, että kansainvälisillä markkinoilla olisi paljon potentiaalia, mikäli Laurea vaan kykenee tämän potentiaalin hyödyntämään ja haluaa siihen tarttua.

Kehitys- ja toimenpideideamme koettiin myös hyvin toteutettavissa oleviksi ja hyödyllisiksi, mikäli tähän osa-alueeseen päätetään panostaa jatkossa sen vaatima määrä resursseja.

Sekin mukaan kyselyn tulosluku on kirjoitettu ja analysoitu hyvin. Sekki kokee, että kyselystä on varmasti hyötyä heidän toiminnalleen jatkossa.

Vaikka opinnäytetyömme aihepiiri ei ollut toimeksiantajan mielestä lähtökohtaisesti helpoin, kokee toimeksiantajan edustaja Sekki työelämän näkökulmasta työn olevan erittäin hyvä ja onnistunut kokonaisuus.

Lähteet

- Adams, K. 2006. An introduction to market & social research: planning & using research tools & techniques. Lontoo: Kogan Page.
- Berkun, S. 2006. Projektinhallinnan taito. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Heikkanen, S. & Österberg, M. 2012. Living lab ammattikorkeakoulussa. Vantaa: Multiprint.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2016. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Kallioinen, O. 2008. Oppiminen Learning by Developing -toimintamallissa. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Kananen, J. 2008. Kvantti - kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kumar, V. Aaker, D.A. & Day, G.S. 2002. Essentials of marketing research. New York: Wiley.
- Lahtinen, J. & Isoviita, A. 1998. Markkinointitutkimus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Lotti, L. 2001. Tehokas markkina-analyysi. Juva: WSOY.
- Lotti, L. 2003. Osaamista ostamassa: opas markkinatietojen hankintaan. Helsinki: Mainostajien Liitto.
- McQuarrie, E. 2015. The Market Research Toolbox: A Concise Guide for Beginners 4th Edition. California: Sage.
- Rope, T. 2000. Suuri markkinointikirja. Helsinki: Kauppakaari Oyj.
- Shao, A.T. 1999. Marketing research: an aid to decision making. Cincinnati: South-Western College Publishing.
- Solatie, J. 1997. Tutki ja tiedä - Kvalitatiivisen markkinointitutkimuksen käsikirja. Mainostajien liitto. Vaasa: ykkös-Offset.
- Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino oy.
- Yin, R. 2003. Applications of case study research. Lontoo: SAGE Publications.

Artikkelit

- Ora-Hyytiäinen, E. 2009. Laurean pedagoginen strategia. Learning by Developing -toimintamalli ja arvioinnin haasteet.
- Salminen, H. & Kajaste, M. 2005. Laatu, innovatiivisuutta ja proaktiivisuutta. Ammattikorkeakoulujen koulutuksen laatuyksiköt 2005. Korkeakoulujen arviointineuvosto 3:2005.
- Schatz, M. 2015. Finnish Education Export in a Global Perspective. Toward One of the Leading Education-Based Economies? Investigating Aims, Strategies, and Practices of Finland's Education Export Landscape.

Sähköiset lähteet

- Ammattikorkeakoululaki. 932/2014. Laki asetettu 14.11.2014. Valtion säädöstietopankki Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö. Viitattu 27.3.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140932>
- Bärlund, A. 2010. Koulutus on yksi maailman nopeimmin kasvavista bisnesalueista. Viitattu 28.2.2017.
http://www.exportfinland.fi/c/journal/view_article_content?groupId=1431875&articleId=1451125&version=1.0
- Chapleo, C. 2015. Brands in Higher Education. International Studies of Management & Organization. Volume 45, Issue 2, 2015.
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00208825.2015.1006014?journalCode=mimo20#.VnfAujZ6R21>
- Hiltunen, L. 2008. Kyselytutkimus diasarja. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 25.8.2017.
<http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/kyselytutkimus.ppt>
- Hyvinkään kampus 2015. Laurea. Viitattu 14.8.2017.
<https://www.laurea.fi/laurea/kampukset/hyvinkaa>
- Kallioinen, O. 2008. Oppiminen learning by developing -toimintamallissa. Viitattu 19.3.2017
<https://www.laurea.fi/dokumentit/Documents/A61.pdf>
- Kansainvälistymisstrategia. 2009. Viitattu 28.2.2017.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm21.pdf>
- Kapiainen-Heiskanen, P. 2012. Koulutusvienti antaa eteläsavolaisille yrityksille näkyvyyttä. Aalto-yliopisto 10/2012. Viitattu 13.2.2017.
<http://pienyrittajakeskus.aalto.fi/fi/current/news/2012-10-31/>
- Kiinnostuksesta kysynnäksi ja tuotteiksi - Suomen koulutusvientistrategia. 2010. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:11. Viitattu 28.2.2017.
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75525/okm11.pdf?sequence=1>
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. 2013. Euroopan Komissio. Viitattu 18.8.2017.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0499&from=FI>
- Koulutus on yksi maailman nopeimmin kasvavista bisnesalueista. 2010. Viitattu 28.2.2017.
http://www.exportfinland.fi/c/journal/view_article_content?groupId=1431875&articleId=1451125&version=1.0
- Juntunen, T. 2015. Ajatuksia koulutusviennistä. Viitattu 27.3.2017.
<https://blogit.jamk.fi/koulutusvienti/tag/koulutusvienti/>
- Laurea Lohja 2015. Laurea. Viitattu 14.8.2017.
<https://www.laurea.fi/laurea/kampukset/lohja>
- Living labit Laurean strategisena valintana 2015. Laurea. Viitattu 27.3.2017.
<https://www.laurea.fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/laurea-living-labs>
- Living labit tosielämän ympäristöinä 2015. Laurea. Viitattu 14.8.2017.
<https://www.laurea.fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/laurea-living-labs>
- Orava, J. 2009. Living Lab -pilotti. Javaro Oy. Viitattu 14.8.2017.
http://www.javaro.fi/ll_rinki/LL_rinki_esittely_TEM_091216.pdf

Perttula, H. 2011. LIIKETOIMINTASUUNNITELMA Case: Markkinointi Pommi. Opinnäytetyö. AMK. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 25.8.2017. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/27297/Henri_Perttula_Pommi.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Programme for International Students Assessments. 2015. Viitattu 28.2.2017. <http://www.oecd.org/pisa/aboutpisa/>

Reunamo. 2016. SPSS-ohje. Viitattu 25.8.2017. <http://www.helsinki.fi/~reunamo/opetus/spssohje.htm>

Sarjanen, S. 2010. Living Lab - Discovering the Essence. Opinnäytetyö. AMK. Laurea-ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 25.8.2017. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25075/Thesis-Sara-Sarjanen-Living-Lab-Discovering-the-Essence.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Stubb, A. 2014. Suomi koulutuksen kärkeen. Viitattu 28.2.2017. <http://www.alexstubb.com/category/vienti/koulutusvienti/>

Suomalainen koulutus vientituotteena. 2014. Viitattu 18.8.2017. https://www.koulutus.fi/blogpost/Suomalainen_koulutus_vientituotteena_p4395.html

Teknologialainaamo® 2017. Laurea. Viitattu 14.8.2017. <https://www.laurea.fi/hankkeet/teknologialainaamo-kokeilupiste/teknologialainaamot>

TKI-RAKE-selvitys. 2017. Viitattu 27.2.2017. <http://arene.fi/fi/ammattikorkeakoulut/vaikuttavuus/tki-rake-selvitys>

TKI-toiminta Laureassa. 2015. Laurea. Viitattu 18.8.2017. <https://www.laurea.fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/tki-toiminta-laureassa>

Tutkittavaa riittää tulevaisuudessakin. 2015. Laurea. Viitattu 14.8.2017. <https://www.laurea.fi/tiedotteet/Sivut/LbD-mallin-kehityskaari-yksiin-kansiin.aspx>

Yli-Seppälä, B. 2012. Pk-yritysten toimitusjohtajien ja tutkijoiden näkemyksiä ja kokemuksia Living Lab -toiminnasta. Opinnäytetyö. Ylempi AMK. Laurea-ammattikorkeakoulu, Yrittäjyyden ja liiketoiminta -osaamisen koulutusohjelma, Käyttäjäkeskeinen suunnittelu. Viitattu 25.8.2017. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/46319/ONT_Yli-Seppala_B.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kuviot

Kuvio 1: Kuvaus TKI-toiminnan jakautumisesta ammattikorkeakoulujen strategioissa.....	8
Kuvio 2: Living Lab -toiminnan määrittely neljän ydinelementin avulla	9
Kuvio 3: Laurean Learning by Develop- toimintamallin rakenne (Kallioinen 2008)	13
Kuvio 4: Kvantitatiivisen tutkimuksen prosessin kulku	24
Kuvio 5: Vastaajan työkokemus yliopistossa	28
Kuvio 6: Korkein suoritettu tutkinto.....	29
Kuvio 7: Vastaajan yliopiston maantieteellinen sijainti	29
Kuvio 8: Vastaajan toimenkuva yliopistossa.....	30
Kuvio 9: Kuinka paljon vastaaja tietää Laurean Living lab -konseptista	30
Kuvio 10: Yliopistojen välistä yhteistyötä voitaisiin vahvistaa ostamalla uudenlainen koulutusmalli	31
Kuvio 11: Kysymys 2 ”Kuinka tärkeää moniammatillinen yhteistyö on opinnoissa”	32
Kuvio 12: Vaihto-oppilasohjelman tärkeys moniammatillisessa yhteistyössä	32
Kuvio 13: Työkokemuksen riippuvuus moniammatillisen yhteistyön tärkeydestä opinnoille	33
Kuvio 14: Projektioppimisen hyödyllisyys.....	33
Kuvio 15: Projektioppimisen hyödyllisyys työelämässä	34
Kuvio 16: Työkokemuksen riippuvuus projektioppimisen hyödyllisyydestä opinnoille.....	34
Kuvio 17: Kysymys 4: ”Tukeeko projektityöskentely tarvittavia taitoja työelämässä”.....	35
Kuvio 18: Kysymys 5: ”Tulisiko perinteisten luentojen lisäksi mahdollisesti olla myös muita oppimismahdollisuuksia”	36
Kuvio 19: Moniammatillisen yhteistyön tärkeys muilla menetelmillä luentojen ohella	36
Kuvio 20: Työkokemuksen riippuvuus tarpeeseen luentojen ohelle muunlaiselle oppimiselle	37
Kuvio 21: Kysymys 6: ”Koulujen väliset yhteistyöt...”	38
Kuvio 22: Kysymys 7: ”Minkä toimijan kanssa yliopiston ja opiskelijoiden olisi hyvä tehdä yhteistyötä”.....	39
Kuvio 23: Kysymys 8 ”Millä koulutuksen arvoa voitaisiin kasvattaa merkittävästi”	40
Kuvio 24: Kysymys 9: ”Uudistetaanko koulutusta lähitulevaisuudessa vastaamaan nykyajan tarpeita”.....	41
Kuvio 25: Kysymys 10: ”Yliopistonne tulee päivittämään opetustapojaan lähitulevaisuudessa”	41
Kuvio 26: Yliopisto tulee päivittämään opetustapojaan lähitulevaisuudessa jollain tavalla vastaamaan nykyhetken tarpeita.	42

Taulukot

Taulukko 1: Kyselyn Cronbachin Alpha.....	25
---	----

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake	54
Liite 2 Saatekirje.....	56

Liite 1: Kyselylomake

Education export survey

Background

1. Gender

1. Male
2. Female

2. What is Your work experience at higher education institutions?

1. Under 5 years
2. 5-10 years
3. 11-15 years
4. Over 15 years

3. What is the highest degree or level of school You have completed?

If currently enrolled, highest degree received.

---

4. In which continent Your University is located in?

1. Asia
2. Africa
3. Australia and Oceania
4. South-America
5. Europe
6. North-America

5. What is Your current role at your university?

---

6. How much do You know about Laurea Living lab concept?

1. Nothing at all
  2. Not so much
  3. Neutral
  4. Quite a lot
  5. A lot
-
-

Liite 1: Kyselylomake

Please indicate the extent to which you agree with the following statements

Proposition 7-10 Cooperation between the Universities is important for the learning and it can be done successfully...	IMPORTANCE				
	Disagree strongly	Disagree in part	Neutral	Partly agree	Totally agree
7. in the projects.					
8. in arranged co-lectures between them.					
9. by buying a new teaching method from them.					
10. by organize the exchange student program with them.					
Proposition 11-14 It is really profitable for the learning to cooperate closely between the University, students and...	Disagree strongly	Disagree in part	Neutral	Partly agree	Totally agree
11. local companies.					
12. municipalities.					
13. 3 rd sector organisations.					
14. the governmental organisations.					
Proposition 14-17 The value of educations would substantially increased by the effect of...	Disagree strongly	Disagree in part	Neutral	Partly agree	Totally agree
15. International cooperation.					
16. multilingual.					
17. modern learning methods.					
Proposition 18-20	Disagree strongly	Disagree in part	Neutral	Partly agree	Totally agree
18. There should be some other learning possibilities next to the traditional lectures.					
19. In the near future there is the situation that Your University will change their learning methods in some way.					
20. In the near future there is the situation where learning will be modernized at a global level to meet the current needs of the century.					

21. How would You like to change the way of learning in Your University?

Thank You for your time,
We really appreciate Your opinions!

Liite 2: Saatekirje

Dear Recipient,

We are two students from Laurea University of Applied Sciences in Finland, Jenna and Mari.
We approach you because of our bachelor's thesis.
We are making a research for Laurea about learning by living lab and we would appreciate if
You could spend 3 minutes of your time to answer to our survey.

Laurea University of Applied Sciences strategic choice is to integrate its three tasks: education, R&D and regional development.

Laurea Living lab Network serves the integration of the three tasks in an optimal way.

Living labs are user-centered open innovation ecosystems integrating research and innovation research in real life communities and settings. Laurea Living lab Network collaborate with research institutions, companies, public agencies, citizens, and users for investigating and creating new products and services.
Living labs enable facing economic and social challenges with novel technological opportunities and professional practices and speed up competitive business and value creation models for the national and global markets.

At Laurea the students are studying in real life environments with the real partners from working life.
Living Labs are physical spaces and co-operational networks where all the participants learn and get results.
Student groups implements projects with the counselling lecturer for the real needs of companies and other organizations.
Several of our national or international projects are dealing with learning environments.

In the survey, we would like to know is there any possibilities to start something similar to this concept in Your country in the future or do You already deploy a similar concept?

We would appreciate if you could answer questions,
it is important to us and for our Bachelor 's thesis and hopefully might also help Your University in the future.

Respectfully yours,

Mari Kuparinen and Jenna Jantunen
Students of Laurea University of Applied Sciences